

<https://ssoss.ui.ac.ir/?lang=en>

Strategic Research on Social Problems

E-ISSN: 3041-8623

Vol. 13, Issue 3, No.46, Autumn 2024, pp. 79-104

Received: 20.07.2024 Accepted: 05.10.2024

Research Paper

Structural Analysis of Strategies to Deal with Violent Robberies in Khuzestan Province Using MIC MAC Software

Ali Boudaghi*

Assistant professor in Sociology, Department of Social Sciences, Faculty of Economics and Social Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

A.Boudaghi@scu.ac.ir

Introduction

In today's world, crime poses a significant challenge to development. The high incidence of crimes, particularly violent robberies, directly affects the sense of security and well-being of individuals, presenting serious obstacles to growth and progress. Recent trends indicate that violent crimes, such as robberies, are a pressing issue in Iran and Khuzestan Province is no exception. With a population of approximately 5 million people across 29 cities, Khuzestan experiences a rate of violent crimes that exceeds the national average, warranting focused attention. A review of existing studies reveals that, despite the serious repercussions of robberies in Khuzestan, effective strategies to address violent crimes have not been thoroughly identified or prioritized. Therefore, the primary objective of this research was to identify and rank strategies for combating violent robberies in Khuzestan Province.

Materials & Methods

This study employed a qualitative research design for practical purposes and adopted a cross-sectional approach regarding both timing and data collection methods. Given the nature and objectives of the research, we utilized a qualitative methodology alongside an interpretive structural modeling approach. The participants comprised 33 key informants from Khuzestan Province, including faculty members from the Departments of Economics, Sociology, and Psychology at Shahid Chamran University of Ahvaz, as well as senior law enforcement experts in the region. Participants were selected through purposeful sampling, adhering to the principle of theoretical saturation. Data collection was conducted using semi-structured interviews and the findings were analyzed and ranked utilizing MicMac software.

Discussion of Results & Conclusion

In any society, the occurrence of crimes, particularly violent robberies, incurs significant costs for both communities and individuals, necessitating an immediate response and collaboration among all responsible institutions. Identifying

and prioritizing solutions to address violent robberies through the cooperation and synergy of these institutions allow for a more scientific approach to combating violent crime, enhancing the efficiency and effectiveness of law enforcement.

The findings of this research indicated that addressing violent crimes relied on several key strategies. These included decisive action by the judiciary against perpetrators of violent robberies, ensuring quick and easy access to crime detection systems and implementing training programs for new strategies to confront robbers. Other important measures involved engaging expert guidance, promoting effective urban design and planning, strengthening inter-agency collaboration, and enhancing police relationships with executive bodies. Additionally, strategies, such as creating jobs, expanding police authority within legal frameworks, amending relevant laws, and empowering employees economically and psychologically, were crucial. Public education and awareness campaigns through mass media, enhancing visible and covert surveillance in high-crime areas, prioritizing specialization and meritocracy in recruitment, and

*Corresponding author

Boudaghi, A. (2024). Structural analysis of strategies to deal with violent robberies in Khuzestan province using MIC MAC software. *Strategic Research on Social Problems*, 13(3), 79-104. <https://doi.org/10.22108/srsp.2024.142189.2017>

3041-8623/ © University of Isfahan

This is an open access article under the CC BY-NC-ND/4.0/ License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

<https://doi.org/10.22108/srsp.2024.142189.2017>

increasing community involvement in addressing violent crimes were all essential steps. Moreover, it was vital to hold executive bodies accountable for their roles in this effort.

The results also indicated that the most important solutions for addressing violent robberies in Khuzestan Province included the following: 1) prevention of drug addiction, 2) economic and psychological empowerment of human resources, 3) strengthening both visible and covert surveillance in crime-prone areas, 4) strict action by the judiciary against criminals, 5) preventing and addressing the importation of weapons into the country, and 6) educating and informing the public.

Overall, based on the findings of this research, the

following recommendations are made to combat violent robberies in Khuzestan Province: 1) enhancing the psychological and economic well-being of the police through improved support and practical training programs, 2) promoting public surveillance, increasing regular police patrols, and installing CCTV cameras in high-crime areas, 3) adopting a decisive approach by the judiciary towards offenders, 4) fostering job creation and improving business opportunities in Khuzestan Province, and 5) monitoring and addressing drug addiction rates among the youth.

Keywords: Violent Robberies, Inter-Sectoral Cooperation, Economic and Social Support, Empowerment.

پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی
سال سیزدهم، شماره پیاپی (۴۶)، شماره سوم، پاییز ۱۴۰۳، ص ۷۹-۱۰۴
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۳۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۱۴

مقاله پژوهشی

تحلیل ساختاری راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان^۱ با کاربرد نرم‌افزار MICMAC

علی بوداقی^{ID*}، استادیار، گروه علوم اجتماعی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

a.boudaghi@scu.ac.ir

چکیده

در عصر حاضر، جرم و جنایت یکی از چالش‌های مهم توسعه است. نرخ زیاد جرائم به‌خصوص سرقت‌های خشن در هر جامعه‌ای تأثیر مستقیم بر احساس امنیت و رفاه انسان دارد و توسعه همه‌جانبه را با چالش‌های جدی مواجه می‌سازد؛ بنابراین، هدف اصلی پژوهش حاضر شناسایی و رتبه‌بندی راهکارهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان است. در این پژوهش با توجه به اهداف و ماهیت تحقیق از روش کیفی و رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری استفاده شده است. مشارکت‌کنندگان پژوهش حاضر ۳۳ نفر از مطلعین کلیدی استان خوزستان اعم از اساتید گروه اقتصاد، جامعه‌شناسی و روان‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز و کارشناسان ارشد انتظامی استان خوزستان است که براساس روش نمونه‌گیری هدفمند با لحاظ قاعده اشباع نظری انتخاب شده است. در تحقیق حاضر برای گردآوری داده‌ها از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته استفاده و یافته‌های تحقیق با استفاده از نرم‌افزار میک‌مک رتبه‌بندی شده است. نتایج پژوهش حاضر مهم‌ترین راهکارهای مقابله با سرقت‌های خشن را در استان خوزستان نشان داد؛ از جمله: ۱. پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر (رتبه اول)؛ ۲. توانمندسازی اقتصادی و روانی نیروی انسانی (رتبه دوم)؛ ۳. تقویت نظارت‌های محسوس و نامحسوس در مناطق جرم‌خیز (رتبه سوم)؛ ۴. برخورد قاطعانه قوه قضائیه با مجرمان (رتبه چهارم)؛ ۵. پیشگیری و مقابله با ورود سلاح به کشور (رتبه پنجم)؛ ۶. آموزش و آگاه‌سازی شهروندان (رتبه ششم).
واژه‌های کلیدی: سرقت‌های خشن، همکاری بین‌بخشی، حمایت اقتصادی و اجتماعی، توانمندسازی

* نویسنده مسئول

بوداقی، علی. (۱۴۰۳). تحلیل ساختاری راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان با کاربرد نرم‌افزار MICMAC. پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی، ۱۳(۳)، ۷۹-۱۰۴. <https://doi.org/10.22108/srsp.2024.142189.2017>

^۱ این مقاله از طرح فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت نویسنده با عنوان «روش‌های نوین مبارزه همه‌جانبه با سرقت‌های خشن در استان خوزستان» استخراج شده است.

مقدمه و بیان مسأله

در عصر حاضر، جرم و جنایت یکی از چالش‌های مهم توسعه است. نرخ بالای جرائم به خصوص سرقت‌های خشن بر رفاه اجتماعی انسان‌ها تأثیر می‌گذارد و در درازمدت رشد اقتصادی و توسعه جامعه را با چالش مواجه می‌سازد. در مقیاس جهانی با وجود شواهدی مبنی بر کاهش تدریجی میزان جرائم خشونت‌آمیز طی چند دهه گذشته، جرائم خشونت‌بار همچنان برای بسیاری از جوامع مسئله‌ای جدی است (McManus et al., 2020: 4). به‌طور کلی می‌توان اذعان کرد که با رشد سریع شهرنشینی و مهاجرت به شهرها آسیب‌های اجتماعی در مناطق شهری نیز افزایش می‌یابد. رفتار مجرمانه نه تنها نظم اجتماعی را مختل می‌کند، زندگی روزمره، زندگی شخصی و امنیت مردم را به شدت تهدید می‌کند (Jiang et al., 2023:1). روندهای اخیر در جرائم خشونت‌آمیز در کشور ما هم نشان می‌دهد که جرائمی مثل سرقت‌های خشن مسئله‌ای جدی است و استان خوزستان هم مستثنی از این قاعده نیست. استان خوزستان با ۲۹ شهرستان و جمعیت پنج میلیونی از جمله مناطقی است که میزان جرائم خشن در آن تقریباً بیشتر از متوسط کشوری است و به همین دلیل به آن توجه ویژه می‌شود. هم‌مرز بودن با کشور عراق و ورود سلاح‌های غیرمجاز از این کشور و تنوع و ترکیب جمعیتی ساکن در استان، خرده‌فرهنگ‌های گوناگونی را ایجاد کرده که این امر به پیچیده‌تر شدن وضعیت جرائم خشن افزوده است (عبدالرحمانی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۳۲).

در این ارتباط، نتایج پژوهش بوداکی در سال ۱۴۰۲ نشان داد که میزان سرقت‌های خشن در استان خوزستان در حد زیاد است. سرقت به‌عنوان خشونت‌های موبایل، طلاها و جواهرات، سرقت به‌عنوان خودرو، کیف‌قاپی، سرقت به‌عنوان منازل، سرقت به‌عنوان پوشش مسافرکش و مسافرنا در استان خوزستان در مقایسه با سایر سرقت‌های خشن فراوانی بیشتری داشته است (بوداکی، ۱۴۰۲: ۲۲۶). گزارش فرماندهی انتظامی در استان خوزستان نشان می‌دهد که این استان در

جرائم خشن به‌ویژه سرقت‌های مسلحانه، سرقت به‌عنوان تیراندازی‌ها فراوانی خاصی دارد^۱.

شیوع جرائم خشونت‌بار خیابانی مثل زورگیری، سرقت به‌عنوان و خشن هزینه‌های درخور توجهی را برای جوامع و افراد ایجاد می‌کند و نیاز به واکنش فوری و همکاری همه نهادهای متولی و ذی‌نفعان دارد. سازمان‌های دولتی و غیردولتی، مذهبی، خانواده‌ها، دادگاه‌ها، مراکز توان‌بخشی، مددکاران اجتماعی، مراقبان، نهادهای آموزشی و همچنین مدافعان حقوق بشر ملزم به همکاری در این زمینه هستند (Etuk & Nnam, 2018: 9)؛ زیرا طبق نتایج مطالعات انجام‌شده، کاهش جرائم خشن می‌تواند منجر به صرفه‌جویی در بودجه شهرداری و افزایش ارزش مسکن شود و این امر به نوبه خود باعث افزایش درآمد ناشی از مالیات بر دارایی می‌شود (Bhattacharya, 2020: 106). نتایج مطالعات بهاتاچاریا (2020) نشان می‌دهد که سطوح بیشتری از مالکیت سلاح گرم با حمله با سلاح گرم و سرقت با آن مرتبط است. همچنین، نیروهای اجتماعی و اقتصادی مانند فقر، بیکاری، طرد اجتماعی و نابرابری نقش مهمی در شکل‌گیری جرائم خشن دارد. به‌طوری‌که شرایط بازار کار مطلوب تأثیر منفی چشمگیری بر جرائم خشن دارد و بیکاری پایدار منجر به افزایش نرخ جرائم خشن می‌شود (Bhattacharya, 2020: 106). افزایش میزان جرائم خشن به‌خصوص سرقت در استان خوزستان، اذهان جامعه را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد و به دلایلی چون جریحه‌کردن وجدان جمعی جامعه، اثرات طولانی مدت و عمیق بر روی قربانیان و خویشاوندان و حتی آحاد جامعه، متزلزل نمودن اعتماد اجتماعی، اقتدار پلیس در مقابله و پیشگیری از جرائم و کاهش احساس امنیت در جامعه بایستی بیشتر توجه صاحب نظران و پژوهشگران را به خود جلب کند (عبدالرحمانی و ایابگر، ۱۳۹۸: ۷۹-۸۰).

بررسی نتایج مطالعات پیشین خارجی نشان می‌دهد که استراتژی‌هایی چون توجه به روشنایی خیابان‌های خلوت و

¹ <https://www.isna.ir/news/99040907017/>

مقابله با سرقت‌های خشن در این استان مهم و ضروری است. هرگونه بی‌توجهی به شناسایی علمی راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان می‌تواند به تشدید جرائم خشن در استان، افزایش احساس ناامنی روانی و اجتماعی، افزایش هزینه‌های اجتماعی دولت و کاهش سرمایه اجتماعی پلیسی منجر شود؛ بنابراین، شناسایی دقیق راهکارهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان برای احیای جوامع و افزایش احساس امنیت اجتماعی و کاهش هزینه‌های اجتماعی ناشی از شیوع سرقت‌های خشن و بهبود شاخص‌های کارآمدی و اثربخشی پلیس ضروری است. براین اساس، هدف اصلی پژوهش حاضر، شناسایی و رتبه‌بندی راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان است.

ملاحظات نظری

راهبرد مقابله با جرائم خشن به هر فعالیت، اقدام یا الگویی از طرز تفکر و رفتار جمعی اطلاق می‌شود که در هدف اصلی آن در مرحله نخست کاهش جرائم خشن یا اصلاح اثرات آن و در مرحله دوم از میان برداشتن جرم و مجرم خشن است. از منظری دیگر می‌توان گفت که راهبرد به هر نوع اندیشه، فعالیت، اقدام و به‌ویژه عملی گفته می‌شود که از سوی یک فرد یا گروه یا سازمان (رسمی - غیررسمی یا هر دو) انجام می‌گیرد و شناسایی، پیشگیری، مبارزه با جرائم خشن در سطوح مختلف و کاهش اثرات آشکار و پنهان آن و درنهایت تنبیه مجرمان از اهداف اساسی آن است (عبدالرحمانی و ایباگر، ۱۳۹۸: ۸۶-۸۷).

یکی از مدل‌های مقابله با جرائم خشن مثل سرقت‌های خشن مدل محافظه‌کار است. در مدل سنتی یا محافظه‌کار مقابله با جرم با این فرض شروع می‌شود که مسئله اساسی کنترل جرم است. موضوع کلیدی در این مدل، پایبندی به قانون است؛ بنابراین، اجرای قانون و پیشگیری از جرم باید برای رسیدگی به تخلفات بالقوه و بالفعل از قانون باشد. این

پرخاطر، توجه به اقشار آسیب‌پذیر از سرقت به عنف همچون زنان و کودکان و افراد سالمند، نصب دوربین‌های مداربسته در مکان‌های عمومی، کاربست روش‌های جدید پلیسی (همچون پلیس پیشگیری^۱) و نظارت غیرمستقیم در قالب مشارکت شهروندان و همکاری با نیروهای پلیس (مرکز خدمات پلیسی دانشگاه ایالتی آریزونا، ۲۰۲۲، به نقل از بوداقی، ۱۴۰۲: ۲۱۶) می‌تواند در کاهش نرخ وقوع سرقت‌های خشن در سطح جامعه نقش کارآمدی داشته باشند. در استان خوزستان نیز مثل سایر استان‌ها مقابله با جرائم خشن در گرو اتخاذ استراتژی‌های پلیسی و اجتماع‌محور است. مرور مطالعات پیشین نشان می‌دهد که با وجود مسئله‌بودن موضوع سرقت در استان خوزستان و پیامدهای سوء آن، راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن به‌صورت علمی و دقیق شناسایی نشده و تحقیقات اندک انجام‌شده عوامل مؤثر بر پیشگیری از سرقت را بررسی کرده‌اند و راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن با تکنیک مدل‌سازی ساختاری تفسیری شناسایی و رتبه‌بندی نشده است.

در عصر هوش مصنوعی و گذار دیجیتالی مجرمان نیز متأثر از تغییرات و تحولات تکنولوژیکی و ... روش‌های انجام جرائم را در سطوح مختلف تغییر می‌دهند و این امر لزوم شناسایی مستمر راهبردهای جدید پلیسی و اجتماع‌محور مقابله با جرائم خشن را در راستای برقراری نظم و امنیت اجتماعی دوچندان می‌کند؛ بنابراین، اتخاذ راهبرد جدید در قبال جرائم خشن مثل سرقت برای پلیس امری حیاتی است (Deakin et al., 2007: 53).

سرقت‌های خشن در استان خوزستان احساس امنیت شهروندان و سلامت جسمی، اجتماعی و روانی آنان را در سطوح مختلف متأثر می‌سازد. با توجه به پیامدهای گسترده اقتصادی (ناامنی سرمایه‌گذاری)، اجتماعی، فرهنگی و روانی سرقت‌های خشن در استان خوزستان، شناسایی روش‌های

¹ Proactive Policing

² <https://popcenter.asu.edu/content/street-robbery-page>

تئوری تأکید دارد که راه‌حل مبارزه و پیشگیری از جرم افزایش هزینه‌ها و کاهش فرصت ارتکاب جرم و افزایش احتمال شناسایی مجرمان است. این مدل به منظور کاهش فرصت وقوع جرائم از طریق طراحی تکنیک‌های غیرنظامی، سخت‌سازی هدف، دوربین‌های مداربسته و... بر اقداماتی تأکید می‌کند که منجر به افزایش نظارت بر حوزه‌های عمومی (برای مثال خیابان، محل کار و حمل‌ونقل عمومی) می‌شود (White, 1996: 101). یکی دیگر از رویکردهای برجسته در زمینه مقابله با جرائم خشن رویکرد مسئله‌گرایی پلیس است که بیش از سه دهه قدمت دارد. این رویکرد در اساس برای آن دسته از واکنش‌هایی اهمیت قائل است که ماهیتی بازدارنده داشته باشند (البته با تأکید کمتر بر استفاده از سیستم قضایی) و بیشتر بر همکاری و مشارکت با مؤسسات عمومی، انجمن و بخش‌های خصوصی تأکید دارد. پلیس نسبت به چگونگی حل مسائل تخلف، بی‌نظمی، جنایت و خشونت کلی‌گویی نخواهد کرد، بلکه دقیقاً به نحوه بروز این اعمال مجرمانه در جامعه و روش‌های مقابله با آنها به کمک مشارکت اجتماعی می‌پردازد (عبدالرحمانی و ایارگر، ۱۳۹۸: ۸۸-۸۹)؛ در این ارتباط مدل رادیکال یا تضاد پیشگیری از جرم نیز قانون و نظم را عرصه مبارزه سیاسی می‌داند. بر اساس این مدل، جنایت و جرم به بهترین شکل منعکس‌کننده نابرابری‌های اجتماعی ساختاری است. در این مدل بزرگ‌ترین جرم، نابرابری اقتصادی و به حاشیه راندن اجتماعی و اقتصادی حاشیه‌نشینان و گروه‌های محروم جامعه است. این مدل به جای تمرکز بر جنبه‌های کنترل جرم یا سازگاری فردی یا گروهی با شرایط ساختاری موجود، رویکردی را ترجیح می‌دهد که مبنای به حاشیه رانده شدن، بیگانگی اجتماعی و رقابت مبتنی بر بازار را به چالش می‌کشد (White, 1996: 104)؛ در این ارتباط نظریه ساختاری فقر، علت اصلی فقر را در ساختارهای اقتصادی-اجتماعی جامعه جست‌وجو می‌کند و معتقد است که ساختار کلان جامعه نابرابری، فقر و به تبع آن جرم را تولید می‌کند (شیانی، ۱۳۸۴: ۷۵)؛ بنابراین، راهکار مقابله با فقر، جرم و جنایت، توزیع عادلانه منابع و کاهش نابرابری‌های اجتماعی

است.

هدف رویکرد کاهش خشونت اجتماع‌محور^۱ برای کاهش خشونت خیابانی مثل سرقت‌های خشن، بسیج کردن جوامع برای مشارکت آنان در فرایند کنترل جرم است که به سه شکل نظارت پلیسی اجتماع‌محور، نظارت بر پنجره‌های شکسته و پلیس عدالت‌رویه‌ای انجام می‌گیرد. استراتژی‌های پلیسی اجتماع‌محور بر مشارکت جامعه در تعریف مشکلات و پاسخ‌ها در جامعه، تمرکززدایی از سازمان‌ها و مراکز پلیسی و تمرکز بر راهبردهایی با محوریت حل مشکل است. رویکرد پلیسی پنجره‌های شکسته یا رویکرد پلیسی بی‌نظمی یک رویکردی اجتماع‌محور برای کاهش خشونت است که مشخصه آن تمرکز مداخلات پلیس در مسائل فیزیکی و اجتماعی برای جلوگیری از جرائم جدی‌تر است. در نهایت، رویکرد پلیسی عدالت‌رویه‌ای بر ایجاد اعتماد و مشروعیت بین شهروندان و مجریان قانون تأکید دارد که این کار با تمرکز بر کیفیت و عادلانه بودن فرایندهای پلیسی انجام می‌گیرد. مبانی نظری این استراتژی چنین فرض می‌کند که وقتی پلیس عدالت‌رویه‌ای را در تعامل با شهروندان اعمال می‌کند، این کار باعث افزایش اعتماد شهروندان به پلیس می‌شود و همکاری آنها با پلیس افزایش می‌یابد (McManus et al., 2020: 11). مداخلات اجتماع‌محور پیشگیری از خشونت رویکردی چندوجهی برای کاهش خشونت است که این مدل خشونت را مشکلی جمعی می‌داند، تا یک مشکل صرفاً فردی. در این رویکردها در شناسایی مشکل و انتخاب راه‌حل مسئله بر خود جامعه متمرکز هستند و به هر جامعه اجازه می‌دهند تا مداخلاتی متناسب با نیازهای خاص جامعه اعمال بکنند. رویکرد اجتماع‌محور بر این نکته تأکید دارد که مداخلات موفقیت‌آمیز کاهش خشونت شامل مشارکت فعال ذی‌نفعان جامعه (برای مثال، ذی‌نفعان عدالت کیفری و عدالت جزایی) است که با هم در ارائه پاسخ جامع به جنایات خشونت‌آمیز همکاری می‌کنند (McManus et al., 2020: 11). به‌طور کلی،

¹ Community-oriented violence reduction procedure

کرده است که بین جرم و محیط کالبدی ارتباط نزدیکی وجود دارد. وی با تمجید از خیابان‌های سرزنده و شلوغ، تأمین امنیت و ایجاد صلح عمومی را به‌وسیله نظارت بهره‌برداران از فضا می‌داند. از نظر وی یکی از راهکارهای ایجاد نظارت بر فضاها قرارگیری پنجره‌ها و بالکن‌ها رو به خیابان و فضای عمومی است که بدین ترتیب چشمان بیشتری ناظر بر فعالیت‌ها است و امکان وقوع جرم کاهش می‌یابد (جکوبز، ۱۹۶۱ به نقل از ظهوریان پردل و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۰۷).

پیشینه تجربی تحقیق

قاسمی و علی‌پور (۱۳۹۳) در تحقیقی تأثیر اتخاذ تدابیر پیشگیرانه وضعی را بر وقوع سرقت از اماکن مطالعه کردند. این پژوهش به روش پیمایشی در بین ۱۹۲ نفر از مال‌باختگان سرقت منزل و مغازه شهر کرمانشاه انجام شده است. ابزار گردآوری داده‌ها در این پژوهش پرسش‌نامه بوده است. نتایج این پژوهش نشان داد که اتخاذ تدابیر و تکنیک‌های پیشگیرانه وضعی بر کاهش وقوع سرقت از اماکن مؤثر بوده است (قاسمی و علی‌پور، ۱۳۹۳: ۵۱). نتایج پژوهش عامری (۱۳۹۵) با عنوان «ارائه الگوی مطلوب پیشگیری انتظامی از جرم با رویکرد جامعه‌محوری پلیس» نشان داد که بین عوامل درون‌سازمانی (منابع انسانی، ساختار سازمانی، فناوری اطلاعات، حرفه‌ای‌بودن پلیس، سبک رهبری و مدیریت، توانمندی‌های رهبری و مدیریت، فرهنگ سازمانی) و برون‌سازمانی (انتظارات مردم از پلیس، انتظارات حاکمیت، مشارکت اجتماعی، نظارت همگانی) با رویکرد جامعه‌محوری در پیشگیری انتظامی از جرم رابطه معناداری وجود دارد (عامری، ۱۳۹۵: ۶۵). مرشدی (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان «بررسی شیوه‌های مؤثر پیشگیری وضعی از سرقت به عنف» که به روش پیمایشی در شهر ارومیه انجام شده بود، به این نتایج دست یافت که نقش مراقبت‌های رسمی و غیررسمی در کاهش سرقت به عنف و نقش بافت محیطی نامناسب و رفتار افراد بزه‌دیده در افزایش سرقت‌های به عنف شهر ارومیه مهم

هدف پیشگیری اجتماع‌محور ایجاد هماهنگی میان نهادهای مربوط در زمینه مقابله با عوامل اجتماعی جرم از قبیل نابرابری در بهره‌مندی از فرصت‌ها و امکانات، فقر، بیکاری، ترک تحصیل، طلاق، تلاش برای تحکیم بنیان خانواده، برنامه‌ریزی در زمینه سلامت روان جوانان و نوجوانان، کوشش برای ایجاد محیط مساعد به منظور رشد فضائل اخلاقی و تقویت باورهای دینی، کمک به تأسیس و تقویت نهادهای غیردولتی، انجمن‌ها و تشکل‌های مردمی در زمینه پیشگیری از جرم و توسعه فرهنگ مشارکتی و جلب مشارکت مردم برای سرمایه‌گذاری در این امر است (مدبر و چوپانی رستمی، ۱۳۸۹: ۱۰۷). نیومن^۱ در تئوری فضای قابل دفاع بر نظارت طبیعی بر محله‌ها تأکید دارد و بر این باور است که اگر تعداد افراد زیادی در یک فضا باشند، توانایی ساکنین برای شناخت غریبه‌ها به‌عنوان مزاحم ممکن است خدشه‌دار شود. وی در تئوری خود بر خلق فضاهای قابل دفاع تأکید دارد که ویژگی‌های آن تراکم کم و محیط با غلبه فضای مسکونی با محدودیت دسترسی است (عبداله‌زاده و خسروی، ۱۳۹۶: ۱۹۲). یکی دیگر از رویکردهای برجسته در این حوزه، رویکرد پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی است. مداخلات مبتنی بر پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی سعی در کاهش وقوع جرم و خشونت و ترویج تعامل مثبت با طراحی و استفاده منطقی از محیط دارد. اصول پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی به سه استراتژی اصلی وابسته است: ۱) کنترل دسترسی؛ ۲) افزایش فرصت‌ها برای نظارت تصادفی و ۳) ترویج حس تعلق (Vagi et al., 2018: 297)؛ بنابراین، اگر محیط شهری به نحوی طراحی شود که بتواند موجب بهبود یا تقویت نظارت افراد شود، تعلق ساکنان را به قلمرو خود بیشتر کرده و تصویری مثبت از فضا ایجاد می‌کند و زمینه شکل‌گیری فرصت‌های مجرمانه کاهش می‌یابد (عشایری و نامیان، ۱۳۹۸: ۳۷). جین جکوبز^۲ (1961) در تئوری چشمان خیابان تصریح

¹ Newman

² Jacobers

هستند (مرشدی، ۱۳۹۵). یافته‌های پژوهش عبدالرحمانی و ایارگر (۱۳۹۸) نشان داد که جامعه در خصوص پیشگیری و مقابله با جرائم خشن با مشکلات بسیاری مواجه است. طبق یافته‌های این پژوهش استفاده از فرهنگ گفت‌وگو و کنترل خشم، بهره‌برداری از رویکردهای ترمیمی و میانجیگریانه نسبت به برخی از جرائم خشن برای جلوگیری از تشدید و تکرار جرائم خشن ضروری است (عبدالرحمانی و ایارگر، ۱۳۹۸: ۷۷). وروایی و همکاران (۱۳۹۸) نیز در پژوهشی با استفاده از روش آمیخته به تدوین الگوی مدیریت پیشگیری انتظامی از تکرار جرم (مورد مطالعه: جرم سرقت مسلحانه) پرداختند. نتایج این پژوهش نشان داد که تأثیر پیشگیری غیرکیفری (اجتماعی) بزهکارمحور بر پیشگیری انتظامی از تکرار سرقت مسلحانه در رتبه اول قرار دارد و وضعیت موجود مدیریت پیشگیری انتظامی از تکرار سرقت مسلحانه مطلوب است (وروایی و همکاران، ۱۳۹۸: ۱۱۷). نتایج پژوهش گراوند و دلاور (۱۳۹۹) نشان داد که در حوزه عوامل مؤثر بر پیشگیری از سرقت اندازه اثر مقوله عوامل انتظامی (استقرار پلیس، استفاده از افسران باتجربه و باسابقه، استفاده از تجهیزات پیشرفته، تعامل برون‌سازمانی، تعامل درون‌سازمانی، رعایت اقدامات ایمنی توسط نیروی انتظامی، میزان اختیارات مأمورین، وجود روحیه عملیاتی مشخص برای گشت، اطلاع‌رسانی به موقع، رسته خدمتی مأمورین، تخصص مأمورین، تعداد گشت‌های خودرویی، تعداد گشت‌های پیاده، تعداد نیروهای به‌کارگرفته‌شده، چگونگی به‌کارگیری نیروهای پلیس، نظارت غیررسمی، نظارت رسمی، نظارت مکانیکی، سیاست‌گذاری دستگاه قضا در برخورد با سارقین)، بیشتر از مقوله‌های عوامل ایمنی‌ساز و فرهنگی-اجتماعی است (گراوند و دلاور، ۱۳۹۹). بوداکی (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان «مدل‌سازی ساختاری عوامل اقتصادی-اجتماعی مؤثر بر سرقت‌های خشن در استان خوزستان» به این نتایج دست یافت که آنومی اجتماعی، فقر فرهنگی، عادی‌شدن سرقت در بین سارقان، اعتیاد به مواد مخدر و نابرابری اقتصادی و اجتماعی، فقر و بیکاری از مهم‌ترین عوامل سرقت‌های خشن در استان خوزستان هستند.

طبق یافته‌های این پژوهش مقابله با سرقت‌های خشن در استان در گرو توجه به استراتژی‌هایی است؛ همچون اشتغال‌زایی، توانمندسازی چندسطحی حاشیه‌نشینان، توزیع عادلانه منابع و امکانات شهری، نظارت هوشمند بر مرزها، اجرای دقیق و سخت‌گیرانه قوانین حمل سلاح (بوداکی، ۱۴۰۲: ۲۱۴). گابر و نورماندیو^۱ (۱۹۸۹) در پژوهشی با عنوان «پیشگیری از سرقت مسلحانه از طریق کاهش فرصت» به این نتایج دست یافتند که کاهش فواید ناشی از سرقت، افزایش نظارت و سخت‌کردن دسترسی به هدف برای سارقان نقش مهمی در پیشگیری از سرقت مسلحانه دارند. یافته‌های پژوهش گاوندر^۲ (۲۰۱۶) نشان داد که استفاده از قدرت‌های پلیسی به صورت خودسرانه و سایر شکست‌های هم‌زمان بر افزایش میزان جرائم خشونت‌بار در آفریقای جنوبی تأثیر گذاشته است؛ بنابراین، طبق یافته‌های این پژوهش تقویت پلیس دموکراتیک می‌تواند نقش مهمی در بهبود کنترل جرائم خشن داشته باشد. ماستی^۳ (۲۰۱۶) نیز در پژوهشی با عنوان «پیشگیری از خشونت در میان جوانان و جوامع پرخطر با راهبردهای اقتصادی، سیاسی و ساختاری» که به روش کمی انجام شده بود، استدلال کرده است که خشونت قابل پیشگیری است و کاهش نابرابری‌های بهداشتی با رویکردهای مبتنی بر شواهد امکان‌پذیر است. یافته‌های این پژوهش نشان داد که بهبود فضای کسب‌وکار در لس‌آنجلس با کاهش ۱۲ درصد سرقت (یکی از انواع جرائم خشن) و کاهش ۸ درصد جرائم خشن به صورت کلی همراه بود. طبق نتایج این پژوهش استراتژی‌های اجتماع‌محور بخش مهمی از رویکردهای جامع لازم برای دستیابی به کاهش گسترده خشونت و نابرابری‌های بهداشتی هستند. نتایج پژوهش متسوکاو و تاتسوکي (۲۰۱۸) حاکی از آن است که تلاش‌های خاص ساکنان جامعه می‌تواند سرمایه‌های اجتماعی را غنی سازد و از نظر ذهنی و نیز عینی به امنیت جامعه منجر شود. همچنین نتایج حاکی از آن است

¹ Gabor & Normandeau

² Govender

³ Massetti

ایالتی و گشت‌زنی مؤثر و اجتماع‌محور و مدیریت ناامنی در بزرگراه‌ها را در نیجریه پیشنهاد کرده است. نتایج پژوهش فوندویلا و همکاران^۲ (2021) نشان داد که با افزایش فاصله از نزدیک‌ترین ایستگاه پلیس، ارتکاب جرائم به‌صورت تصاعدی افزایش می‌یابد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که کلانتری‌ها اثر بازدارندگی بر نرخ جرم دارند. یافته‌های پژوهش اسمیت و همکاران^۳ (2024) نشان داد که پلیس می‌تواند با استفاده مؤثر از استراتژی پلیس نقاط داغ با جرائم خشن مبارزه کند. نتایج این پژوهش نشان داد که استفاده از فناوری و استراتژی پلیس نقاط داغ به‌طور متوسط توانست ۱۱ درصد جرائم خشن را در نقاط داغ کاهش دهد. همچنین با افزایش بازدارندگی و دستگیری مجرمان خشن در مناطق حاد و بحرانی، جرائم خشن در سطح شهر نیز کاهش یافت.

جمع‌بندی و نقد پیشینه‌ها

مروور سیستماتیک مطالعات انجام‌شده درباره موضوع تحقیق نشان می‌دهد که بیشتر تحقیقات انجام‌شده بر عوامل مؤثر بر پیشگیری از جرم سرقت و تعیین گره‌های سرقت تأکید کرده‌اند و به روش‌های مقابله با سرقت‌های خشن و اولویت‌بندی آنها در استان خوزستان توجه کافی نشده است؛ بنابراین، مطالعات داخلی و خارجی انجام‌شده از مزیت مدل‌سازی ساختاری تفسیری و نرم‌افزار میک‌مک برای رتبه‌بندی استاندارد راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن استفاده نکرده‌اند و تحقیق حاضر در صدد جبران این خلأ پژوهشی است؛ بنابراین، نوآوری روش‌شناختی این پژوهش استفاده از رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری و نرم‌افزار میک‌مک برای شناسایی و رتبه‌بندی راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان است. همچنین در این پژوهش به راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان توجه شده که در مطالعات پیشین به این مهم توجه کافی نشده است.

که سرمایه اجتماعی ترس از جرم را کاهش می‌دهد و باعث افزایش احساس بهزیستی برای خانواده‌ها و سالمندان می‌شود. هی و زنگ (2021) در تحقیقی میزان جرم و جنایت در محله‌های شهری را براساس یادگیری ماشینی پیش‌بینی کردند. در این پژوهش به‌منظور پیش‌بینی دقیق‌تر و سریع‌تر توزیع جرم و جنایت در محله‌های مختلف و ایجاد زمینه‌ای برای برنامه‌ریزی و طراحی امنیتی توسط طراحان برنامه‌ریزی، از شبکه‌های عصبی استفاده کردند. این تحقیق در فیلادلفیا بر روی داده‌های جمع‌آوری‌شده از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۸ برای ترسیم نقشه توزیع نقاط جرم و جنایت استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که با استفاده از داده‌های به‌دست‌آمده می‌توان مناطق تمرکز جرم را به‌دقت پیش‌بینی کرد. به‌طوری‌که وقتی برنامه‌ریزی شهری شبیه‌سازی‌شده در شهر اعمال شد، میزان جرم و جنایت تا حد زیادی کاهش یافت. «سیستم هشدار سرقت مسلحانه با صورت پوشیده و نیمه‌پوشیده با استفاده از سیستم بنیابی کامپیوتری» عنوان پژوهشی است که توسط ماهیما و گینگ (2020) در کشور آمریکا انجام شده است. در این پژوهش برای کاهش سرقت مسلحانه راهکار جدید استفاده از سیستم هشدار سرقت مسلحانه مبتنی بر دید رایانه‌ای پیشنهاد شده است. این سیستم می‌تواند سلاح‌های سارقین را شناسایی کند. از آنجاکه بیشتر اوقات سارقین با صورت‌های پوشیده می‌آیند، سیستم پیشنهادی می‌تواند چهره‌های نیمه‌پوشیده را تشخیص دهد و بعد از شناسایی با علامت خطر سرقت به مأموران امنیتی و مسئولان مربوط هشدار ارسال کند. این سیستم به شناسایی سارقان از طریق چهره کمک می‌کند (Mahima & Ginige, 2020:32). نتایج پژوهش اگواکه و همکاران^۱ (2023) نشان داد که ناامنی در بزرگراه‌های نیجریه منجر به افزایش جرائمی مثل قتل و ربودن افراد مختلف نظامی، حرفه‌ای، اقتصادی، سیاسی شده و این امر احساس درماندگی و آسیب‌پذیری روحی و روانی را در بین نیجریه‌ای‌ها ایجاد کرده است. این پژوهش ایجاد پلیس

² Fondevila et al.

³ Smith et al.

¹ Ugwuoke et al.

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، از نظر زمانی، مقطعی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها کیفی است. در این پژوهش با توجه به ماهیت و اهداف تحقیق از روش کیفی و رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری استفاده شده است. سه مرحله مهم در مدل‌سازی ساختاری تفسیری شامل ۱. شناسایی عناصر؛ ۲. برقراری روابط مفهومی بین عناصر شناسایی شده؛ ۳. ارائه ماتریس نهایی (Cai & Xia, 2018).

در این پژوهش با استفاده از رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری ابتدا براساس نظر خبرگان راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن شناسایی شده است و در مرحله بعد روابط مفهومی بین عناصر شناسایی و رتبه‌بندی شده و در نهایت ماتریس نهایی ارائه شده است.

مشارکت‌کنندگان پژوهش حاضر ۳۳ نفر از خبرگان انتظامی استان خوزستان، اساتید گروه اقتصاد، جامعه‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز است. در تحقیق حاضر برای انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شده و مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافته است. در این پژوهش برای گردآوری داده‌ها از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته استفاده شده است و یافته‌های مصاحبه بعد از پیاده‌سازی با استفاده از رویه‌های نظام‌مند کوربین و استروس کدگذاری شده و از طریق نرم‌افزار کیفی میک‌مک تحلیل شده‌اند. در این پژوهش برای بررسی اعتبار یافته‌های مصاحبه از تکنیک تثلیث نظریه^۱ و کنترل اعضا استفاده شده است. به‌منظور افزایش دقت مصاحبه‌ها بعد از مصاحبه، یادداشت‌های محقق به اعضا داده و اعتبار آنها از این طریق چک شده است. همچنین در این پژوهش در راستای تثلیث نظریه از متخصصان و دیدگاه‌های مختلف اعم از خبرگان انتظامی، جامعه‌شناسان، روان‌شناسان و اقتصاددانان برای شناسایی راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن استفاده شده

است. در این تحقیق به‌منظور اطمینان از پایایی داده‌های مصاحبه از تکنیک رویه‌های ویژه کدگذاری استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که مشارکت‌کنندگان پژوهش حاضر ۳۳ نفر از خبرگان استان خوزستان اعم از خبرگان انتظامی استان خوزستان^۲ و اساتید رشته‌های جامعه‌شناسی، اقتصاد و روان‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز بوده است. مشخصات مشارکت‌کنندگان به شرح جدول ۱ است.

^۲ به دلیل محرمانه‌بودن اطلاعات کارکنان انتظامی از ارائه اطلاعات جزئی خودداری می‌شود.

^۱ Theory triangulation

جدول ۱. مشخصات مشارکت‌کنندگان

Table 1. Details of participants

جنسیت		وضعیت تأهل			
درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	فراوانی	مجرد
۱۰۰	۳۳	۶/۱	۲	۳۱	متأهل
-	-	۹۳/۹	۳۱	-	متأهل
۱۰۰	۳۳	۱۰۰	۳۳	-	کل
سن					
۴۰/۸۸	میانگین				
۲۶	حداقل				
۶۳	حداکثر				
سابقه ی شغلی					
۳۷	دامنه تغییرات	۱۵/۹۰	میانگین		
انحراف معیار					
	وضعیت اقتصادی	۷/۲۴	انحراف معیار		
	درصد فراوانی	۲	حداقل		
۶/۱	۲	پایین	۲۸	حداکثر	
۷۵/۸	۲۵	متوسط	۲۶	دامنه تغییرات	
۳/۰	۱	بالا	درصد فراوانی	فراوانی	شهرستان محل سکونت
۱۵/۲	۵	بی جواب	۷۲/۷	۲۴	اهواز
۱۰۰	۳۳	کل	۱۵/۲	۵	ایذه
	درصد فراوانی	شغل پاسخگو	۳/۰	۱	باغملک
۲۴/۲	۸	هیئت علمی	۳/۰	۱	ماهشهر
۴۵/۵	۱۵	نظامی	۶/۱	۲	بی جواب
۶/۱	۲	دبیر	۱۰۰	۳۳	کل
۲۴/۲	۴	کارمند	رشته تحصیلی		
۱۰۰	۳۳	کل	درصد فراوانی	فراوانی	
	درصد فراوانی	سطح تحصیلات	۳/۰	۱	علوم انتظامی
۱۵/۲	۵	فوق دیپلم			
۱۸/۲	۶	لیسانس	۲۱/۲	۷	حقوق
۳۶/۴	۱۲	فوق لیسانس	۳/۰	۱	ریاضی
۲۷/۳	۹	دکتری	۱۵/۲	۵	روان‌شناسی
۳/۰	۱	بی جواب	۱۵/۲	۵	اقتصاد
۱۰۰	۳۳	کل	۱۸/۲	۶	جامعه‌شناسی
			۶/۱	۲	مدیریت دولتی
			۶/۱	۲	جمعیت‌شناسی
			۶/۱	۲	علوم سیاسی
			۶/۰	۲	جغرافیا
			-	-	بی جواب
			۱۰۰	۳۳	کل

راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان

جدول ۲- مفاهیم و مقولات مرتبط با راهکارهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان

Table 2- Concepts and categories related to solutions to deal with violent robberies in Khuzestan province

مفاهیم	مقوله
توجه به مشوق‌ها در بین کارکنان دایره سرقت، افزایش حقوق و دستمزد پلیس، توجه به مسائل و مشکلات کارکنان انتظامی، تقویت ظرفیت پلیس برای مقابله با سرقت‌ها، توانمندسازی اقتصادی پلیس، افزایش انگیزه کار در پلیس، بهبود معیشت نیروی انسانی، توجه به معیشت کارکنان و توانمندسازی آنها، افزایش انگیزه پلیس برای مقابله با سرقت‌ها، توجه به امنیت روانی پلیس و خانواده‌های آنها، توجه به کارانه در نیروی انتظامی	توانمندسازی اقتصادی و روانی پلیس
آموزش روش‌های محافظت از اموال به شهروندان، توجه به آموزش جوانان، گسترش مراکز آموزشی و فنی و حرفه‌ای، آموزش زندانیان، آموزش و آگاه‌سازی درباره روش‌های سرقت، آموزش روش‌های نوین محافظت از اموال، آموزش روش‌های بهنجار زندگی به زندانیان. توجه به هشدارهای پلیسی در صداوسیما، اطلاع‌رسانی به شهروندان از طریق رسانه‌های جمعی درخصوص خودمراقبتی، اطلاع‌رسانی دقیق در صداوسیما با همکاری روان‌شناسان، جامعه‌شناسان و کارشناسان ناچا	آموزش و آگاه‌سازی شهروندان (از طریق صداوسیما)
شناسایی دقیق پاتوق‌ها، نظارت بعد از خروج از زندان، افزایش حضور پلیس در مناطق حاد، افزایش گشت‌های محسوس و نامحسوس، افزایش گشت‌های انتظامی، کنترل محسوس و نامحسوس سارقان سابقه‌دار، حضور منظم پلیس در مناطق جرم‌خیز، گشت‌زنی مؤثر و مفید، افزایش حضور پلیس در مکان‌های خلوت، نظارت به سارقین به عنف بعد از آزادی از زندان، تقویت نظارت بیرونی، ناامن کردن مکان‌ها برای افراد شرور با افزایش حضور پلیس در این مناطق، نصب دوربین بر لباس‌های پلیس، کنترل هوشمند خیابان‌ها و کوچه‌ها، افزایش دوربین‌های مداربسته در مناطق حاد و بحرانی، نصب دوربین‌های مداربسته در سطح شهر توسط شهرداری، تجهیز دوربین‌ها در مناطق حاشیه‌نشین، نصب دوربین و تجهیزات نظارتی، افزایش تعداد دوربین‌های مداربسته در مناطق مستعد جرم	تقویت نظارت‌های محسوس و نامحسوس در مناطق جرم‌خیز
برخورد قاطعانه قوه قضائیه و پلیس با سارقان، برخورد شدید و قاطعانه دستگاه قضائی با مجرمین، برخورد قاطعانه با مجرمین، سخت‌گیری در آزادی زندانیان سابقه‌دار، برخورد دقیق و قاطعانه قضائی، برخورد قاطعانه دستگاه قضائی با مجرمین جرائم خشن، برخورد قاطعانه قوه قضائیه با سارقین سابقه‌دار، برخورد قاطعانه با مجرمین سرقت به عنف و خشن، صدور حکم سریع و قاطع برای سارقین در اسرع وقت، افزایش قاطعیت در مقابله با سرقت، سخت‌گیری در آزادی زندانیان	برخورد قاطعانه قوه قضائیه با مجرمین سرقت به عنف و خشن
دسترسی آسان به سامانه‌های اطلاعاتی برای پیگیری و تعقیب، افزایش دسترسی پلیس به سامانه‌های امنیتی و به‌روز، دسترسی کارکنان به سامانه‌های اطلاعاتی لازم در راستای کشف جرم، لزوم دسترسی سریع پلیس به دوربین‌ها، دسترسی آسان به بانک‌های اطلاعاتی مخابرات، دسترسی سریع به سامانه‌های اطلاعاتی، تسریع در صدور مجوز قضایی برای دسترسی به سامانه‌های لازم، تسریع پروسه قضایی برای دسترسی به دوربین‌های مداربسته	دسترسی آسان و سریع به سامانه‌های لازم برای کشف جرم
آشنایی افسران پلیس با روش‌های جدید سرقت، آموزش حرفه‌ای پلیس، آموزش اصول گزارش‌نویسی به افسران جزء، ارتقای توان علمی و فیزیکی پلیس در زمینه سرقت به عنف در مناطق شهری متناسب با عناوین مجرمانه، آموزش نحوه کار با سامانه‌های آنلاین، افزایش دوره‌های ضمن خدمت و آشناکردن نیروهای عملیاتی پلیس با روش‌های جدید، مسلط‌شدن به روش‌های جدید به‌منظور مقابله با سرقت‌های خشن، افزایش دانش و آگاهی حقوقی پلیس، آموزش روش‌های نظارت به شبکه‌های اجتماعی	آموزش روش‌های جدید مقابله با سرقت‌های خشن به پلیس
توجه به روشنایی شهرها، توجه به طراحی شهری از طریق شهرداری، تقویت روشنایی پارک‌ها توسط اداره برق، تقویت مبلمان شهری، تغییرات در طراحی شهری، ایجاد روشنایی کافی در معابر عمومی، توجه ویژه به سازمان‌دهی فضای شهری و مبلمان شهری	طراحی و برنامه‌ریزی مناسب شهری

مفاهیم	مقوله
افزایش اختیارات پلیس در قانون، افزایش اختیارات قضایی پلیس، افزایش اختیارات قانونی پلیس در برخورد با مجرمین و اصلاح قانون به‌کارگیری سلاح، افزایش اختیارات پلیس در حین مأموریت و مقابله با جرائم خشن، اصلاح قانون مقابله با جرائم خشن	افزایش اختیارات پلیس در قانون و اصلاح قوانین مرتبط با این حوزه
مجهزکردن پلیس به سامانه‌های به‌روز امنیتی، افزایش نیرو و امکانات پلیس، افزایش امکانات و تجهیزات لجستیکی، خودرو و نیروی انسانی، تقویت تجهیزات اداری پلیس (خودرو، ماشین، کامپیوتر)، تقویت اتاق بازرجویی متناسب با روش‌های جدید سرقت، توجه به امکانات لجستیکی، رفع کمبود کلانتری‌ها و تجهیزات پلیسی، توجه ویژه به ساختار انسانی و فنی پلیس، افزایش نیروی انسانی، تقویت تجهیزات و فناوری، تقویت امکانات سیستمی و فنی در زمینه شناسایی سارقین	تقویت امکانات و تجهیزات پلیسی
توجه به شایستگی‌ها و توانمندی‌های افراد شاخص در امر مقابله با سرقت‌ها، توجه به استخدام نیروی انسانی تحصیل‌کرده در پلیس، تقویت پلیس سایبری و جذب نیروی متخصص و حرفه‌ای، جذب نیروی نخبه در فضای مجازی، جذب پلیس حرفه‌ای، شایسته‌گزینی در استان و پست‌های پلیسی، تغییر سیستم انتخاب مدیران مرتبط با مسائل و ...	تخصص‌گرایی و شایسته‌سالاری در جذب نیرو و ...
جلب مشارکت‌های مردمی در شناسایی سارقان، توجه به پلیس جامعه‌محور، شناسایی نقاط جرم‌خیز با همکاری شهروندان و پلیس، استفاده از ظرفیت‌های سنتی اجتماعات قومی در استان، جلب همکاری و اعتماد کسبه و معتمدین محلی	جلب مشارکت‌های مردمی در مقابله با جرائم خشن
نقش‌آفرینی مؤثر نهادهای مسئول در مقابله با جرائم خشن مثل آموزش و پرورش، صداوسیما، فرهنگ و ارشاد اسلامی، توسعه مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها در راستای کاهش محرومیت، عمل به وظایف سازمانی توسط سازمان‌های متولی در امر مقابله و پیشگیری	مسئول‌سزای دستگاه‌های اجرایی متولی در مقابله با جرائم خشن
تعامل بیشتر دستگاه قضایی با پلیس، تقویت روابط پلیس با مخابرات در امر مقابله با جرائم خشن، افزایش ارتباط آنلاین پلیس و دادگاه، لزوم همکاری کلیه سازمان‌های مرتبط با نیروی انتظامی، شهرداری، اداره برق، بهزیستی و ستاد مبارزه با مواد مخدر، افزایش همکاری پلیس با دستگاه‌های اجرایی و مردم، مشارکت‌دادن سازمان‌های مرتبط به‌خصوص استانداری، فرمانداری، مواد مخدر در امر مقابله.	تقویت همکاری بین بخشی و روابط شبکه‌ای پلیس با دستگاه‌های اجرایی در مقابله با جرائم خشن
ایجاد کسب‌وکارهای کوچک و متوسط، ایجاد فرصت‌های شغلی توسط مسئولان، اشتغال‌زایی، حرفه‌آموزی به زندانیان، ایجاد اشتغال برای زندانیان، کاهش نرخ بیکاری جوانان، ایجاد اشتغال و توجه به افراد فقیر، ایجاد اشتغال و کارآفرینی و حمایت از خانواده‌های فقیر، سرمایه‌گذاری در اشتغال، توجه به اشتغال کامل	اشتغال‌زایی
توجه به فرصت‌های برابر برای بروز استعدادها، توزیع عادلانه درآمد، کاهش فقر و نابرابری‌های اجتماعی، مقابله با فقر و محرومیت‌زدایی در مناطق کم‌برخوردار، تلاش برای رفع نابرابری‌ها و احساس نابرابری‌ها، کاهش فاصله طبقاتی در استان	کاهش میزان فقر و نابرابری‌های اجتماعی
مقابله با اعتیاد و بازبایی معتادان، اجرای برنامه‌های مؤثر در حوزه پیشگیری از مصرف مواد مخدر ترویج فرهنگ حمایت از زندانیان در جامعه، حمایت اجتماعی و دولتی از زندانیان بعد از آزادی	پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر حمایت اقتصادی و اجتماعی از زندانیان جرائم غیرعمد بعد از آزادی
مهار راه‌های ورود سلاح به کشور، جمع‌آوری سلاح و مهمات از شهروندان، اجرای دقیق و سخت‌گیرانه قانون حمل و نگهداری سلاح توسط مسئولان	پیشگیری و مقابله با ورود سلاح به کشور و اجرای دقیق قوانین حمل و نگهداری سلاح

توانمندسازی اقتصادی و روانی پلیس

در این ارتباط وتون و کامرون¹ (1998) توانمندسازی را به معنای قدرت‌بخشیدن به کارکنان می‌داند؛ یعنی به انسان‌ها کمک کنیم تا احساس اعتماد به نفس خود را تقویت و بر احساس ناتوانی یا درماندگی غلبه کنند (وتون و کارون، ۱۹۹۸)

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که توانمندسازی اقتصادی و روانی پلیس نقش مهمی در مقابله با جرائم خشن به‌خصوص سرقت‌های خشن در استان خوزستان دارد؛

¹ Wootton and Cameron

تقویت نظارت‌های محسوس و نامحسوس در مناطق جرم‌خیز

کدگذاری یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که تقویت نظارت‌های محسوس و نامحسوس در مناطق جرم‌خیز از دیگر استراتژی‌های مقابله با جرائم خشن در استان خوزستان است؛ در این راستا، رکلس^۱ (۱۹۷۳) تصریح کرده است که ضعف بازدارنده‌های درونی و بیرونی باعث جرم و جنایت می‌شود. از نظر او بازدارنده‌های درونی شامل کنترل شخصی، خودپنداره مثبت، اعتماد به نفس، وجدان، شخصیت‌های اخلاقی و... بازدارنده‌های بیرونی شامل زندگی خانوادگی و گروه‌های حمایتی مؤثر، هنجارهای پذیرفتنی و متعارف، هنجارهای اخلاقی، انتظارات و به هم پیوستگی و... است. به عبارتی عوامل نظارت اجتماعی شامل تقید و تعهد به نهادهای اجتماعی بنیادین مانند خانواده و... است (رکس، ۱۹۷۳ به نقل از مرادی و غفاری، ۱۳۸۶: ۱۴۰). بنابراین، از منظر مصاحبه‌شوندگان نصب دوربین‌های مدار بسته بر مناطق جرم‌خیز و نظارت بیشتر در مناطق جرم‌خیز نقش مهمی در مقابله با سرقت‌های خشن دارند

مورد ۱۸ (۴۳ساله - لیسانس) می‌گوید:

کنترل محسوس و نامحسوس سارقان سابقه‌دار و برخورد قاطعانه با مجرمان می‌تونه در این زمینه مؤثر باشه.

مورد ۶ (۴۶ساله - کارشناسی ارشد):

نصب دوربین‌های مدار بسته در نقاط مختلف شهر از جمله مناطق آلوده به سرقت، ایجاد روشنایی کافی در معابر عمومی می‌تونه به مقابله با جرائم خشن کمک کنه.

برخورد قاطعانه قوه قضائیه با مجرمین سرقت‌های خشن

مصاحبه‌شوندگان بر این باورند که برخورد قاطعانه قوه قضائیه با سارقان، برخورد شدید و قاطعانه دستگاه قضائی با مجرمین و سخت‌گیری در آزادی زندانیان سابقه‌دار از دیگر راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان است. یک معنا بین برخورد قاطعانه قوه قضائیه با سارقان و مقابله با سرقت‌های خشن رابطه محتوایی وجود دارد.

به نقل از حاتمی و دستار، (۱۳۹۰: ۳۴) که برآیند این امر مقابله قاطعانه با جرائم خشن در حوزه عمومی است. تأکید مصاحبه‌شوندگان بر استراتژی‌هایی چون توجه به معیشت کارکنان انتظامی، توجه به مسائل و مشکلات کارکنان انتظامی، توانمندسازی اقتصادی پلیس، افزایش انگیزه کار در پلیس، بهبود معیشت نیروی انسانی، افزایش انگیزه پلیس برای مقابله با سرقت‌ها، توجه به امنیت روانی پلیس و خانواده‌های آنها حاکی از اهمیت این سازه است.

مورد ۲۸ (۴۲ساله - لیسانس) می‌گوید:

در مقابله با سرقت‌های خشن توانمندسازی اقتصادی پلیس و بهبود وضعیت معیشتی نیروی انسانی و افزایش انگیزه در بین آنان خیلی مهمه.

آموزش و آگاه‌سازی شهروندان از طریق صداوسیما

یافته‌های مصاحبه نشان داد که بین آموزش و آگاه‌سازی شهروندان از طریق صداوسیما و مقابله با جرائم خشن در استان خوزستان رابطه محتوایی وجود دارد. مصاحبه‌شوندگان تصریح کرده‌اند که آموزش روش‌های نوین محافظت از اموال به شهروندان، توجه به آموزش جوانان، گسترش مراکز آموزشی و فنی و حرفه‌ای، آموزش و آگاه‌سازی درباره روش‌های سرقت، اطلاع‌رسانی دقیق هشدارهای پلیسی در صداوسیما و... نقش مهمی در مقابله با جرائم خشن دارد؛ بنابراین، از منظر خبرگان، آموزش و آگاه‌سازی شهروندان از طریق صداوسیما یکی دیگر از استراتژی‌های مقابله با جرائم خشن در استان خوزستان است.

مورد ۷ (۳۳ساله - دکتری):

به نظرم اطلاع‌رسانی دقیق هشدارهای پلیسی از طریق صداوسیما و تدوین محتوای رسانه‌ای و نمایش و پخش آن در طول سال به صورت منظم با همکاری دانشگاهیان و... می‌تونه به افزایش دانش و آگاهی شهروندان کمک کنه ...

مورد ۶ (۴۵ساله - کارشناسی ارشد):

اطلاع‌رسانی به شهروندان از طریق رسانه‌های جمعی در خصوص خودمراقبتی و همکاری با پلیس در صورت اطلاع از فعالیت‌های سارقین و تجهیز پلیس به امکانات بروز می‌تونه به کاهش وقوع سرقت در استان منجر بشه

¹ Reckless

مورد ۲ (۴۶ساله - کارشناسی ارشد روان‌شناسی):

از نظر من برخورد قضائی متناسب با جرم و نظارت بر زندانیان بعد از خروج از زندان نقش مهمی در مقابله با جرائم خشن در استان داره.

سرقت‌های خشن در استان خوزستان است.

مورد ۲۸ (۴۲ساله - کارشناسی) می‌گوید:

پلیس برای مقابله با سرقت‌های خشن باید متناسب با عناوین مجرمانه، منظم آموزش ببینه. همچنین نحوه کار با سامانه‌های آنلاین را برای کشف سریع جرم یادبگیرد و ...

دسترسی آسان و سریع به سامانه‌ها برای کشف جرم

کدگذاری یافته‌های مصاحبه نشان داد که دسترسی آسان به سامانه‌ها برای کشف سریع جرم با مصادیقی چون افزایش دسترسی پلیس به سامانه‌های امنیتی و به‌روز، لزوم دسترسی سریع پلیس به دوربین‌ها، دسترسی آسان به بانک‌های اطلاعاتی مخبرات، تسریع پروسه قضائی برای دسترسی به دوربین‌های مداربسته از دیگر راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان است. مصاحبه‌شوندگان تسریع کرده‌اند که دسترسی آسان و سریع به سامانه‌های اطلاعاتی برای پیگیری و تعقیب یا کشف جرم، موفقیت پلیس در مقابله با جرائم خشن افزایش می‌یابد.

مورد ۱۷ (۴۲ساله - لیسانس):

اگه دسترسی نیروی انسانی به سامانه‌های اطلاعاتی لازم تسهیل بشه، این امر به کشف سریع جرم و... کمک می‌کنه.

طراحی و برنامه‌ریزی مناسب شهری

طراحی و استفاده مناسب از محیط می‌تواند باعث کاهش ترس و وحشت از جرم و بهبود کیفیت زندگی گردد؛ در این ارتباط نظریه پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی بر نقش محیط تأکید می‌نماید. طبق این نظریه، اگر محیط به نحوی طراحی شود که بتواند موجب نظارت افراد شود، تعلق ساکنان به قلمرو خود را بالا برد و تصویری مثبت از فضا ایجاد کند، فرصت‌های مجرمانه کاهش خواهد یافت؛ بنابراین، کیفیت معابر، پوشش گیاهی، روشنایی، مبلمان شهری، فشردگی بافت و باز یا بسته بودن فضا نقش مهمی در ظهور و بروز جرائم شهری دارد (دژبخش، ۱۳۹۵). از منظر خبرگان توجه به روشنایی پارک‌ها و معابر عمومی توسط اداره برق، تقویت مبلمان شهری، توجه ویژه به سازمان‌دهی فضای شهری و به یک معنا طراحی و برنامه‌ریزی مناسب شهری نقش مهمی در کاهش سرقت‌های خشن دارد.

مورد ۳۰ (۴۱ساله - دکتری) می‌گوید:

به نظرم در راستای کاهش فراوانی سرقت‌های خشن در استان خوزستان بایستی به سازمان‌دهی فضا و مبلمان شهری بیشتر توجه بشه ...

آموزش روش‌های جدید مقابله با سرقت‌های خشن به

نیروی انسانی

یافته‌های تحلیلی پژوهش حاضر نشان داد که آموزش روش‌های جدید مقابله با سرقت‌های خشن به نیروی انسانی از دیگر استراتژی‌های مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان است. تأکید مصاحبه‌شوندگان بر مفاهیمی چون آموزش افسرن پلیس با روش‌های جدید سرقت، ارتقای توان علمی و فیزیکی پلیس در زمینه سرقت‌های خشن در مناطق شهری متناسب با عناوین مجرمانه، آموزش نحوه کار با سامانه‌های آنلاین، افزایش دوره‌های ضمن خدمت و آشناکردن نیروهای عملیاتی پلیس با روش‌های جدید، مسلط‌شدن به روش‌های جدید به‌منظور مقابله با سرقت‌های خشن حاکی از اهمیت این مقوله در مقابله مؤثر و کارآمد با

افزایش اختیارات پلیس در قانون و اصلاح قوانین مرتبط با

این حوزه

مصاحبه‌شوندگان بر این باورند که افزایش اختیارات قضایی پلیس، افزایش اختیارات قانونی پلیس در برخورد با مجرمین و اصلاح قانون به‌کارگیری سلاح و اصلاح قانون مقابله با جرائم خشن نقش مهمی در مقابله با جرائم خشن در استان خوزستان دارد؛ بنابراین، از منظر مصاحبه‌شوندگان افزایش

خشن در استان خوزستان رابطه محتوایی وجود دارد. از منظر مشارکت‌کنندگان توجه به شایستگی‌ها و توانمندی‌های افراد شاخص در امر مقابله با سرقت‌ها، توجه به استخدام نیروی انسانی تحصیل کرده در پلیس، تقویت پلیس سایبری و جذب نیروی متخصص و حرفه‌ای، جذب پلیس حرفه‌ای، شایسته‌گزینی در پست‌های پلیسی و ... در کیفیت مقابله با جرائم خشن مؤثر است.

مورد ۹ (۳ساله _ دکتری):

در استان خوزستان بایستی سیستم انتخاب مدیران متناسب با مسائل استان تغییر کند. شایسته‌گزینی در بدنه پلیس یک ضرورت سازمانی ...

جلب مشارکت‌های مردمی در مقابله با جرائم خشن

یافته‌های مصاحبه نشان داد که جلب مشارکت‌های مردمی نقش مهمی در مقابله با جرائم خشن به‌خصوص سرقت در استان خوزستان دارد. به‌طورکلی می‌توان گفت که در رویکردهای اجتماع‌محور، جامعه خواهان بازدارنده بودن پلیس است؛ زیرا پلیس جامعه‌محور از طریق جلب مشارکت و اعتماد عمومی و ... در صدد تقویت ظرفیت جامعه برای مقابله با جرائم و پیشگیری از وقوع آن است (محمدی جوبنی و همکاران، ۱۴۰۰: ۳۲۶). تأکید خبرگان بر مفاهیمی چون جلب مشارکت‌های مردمی در شناسایی سارقان، توجه به پلیس جامعه‌محور، شناسایی نقاط جرم‌خیز با همکاری شهروندان و پلیس، استفاده از ظرفیت‌های سنتی اجتماعات قومی در استان و ... حاکی از اهمیت این سازه در مقابله با سرقت‌های خشن است.

مورد ۳۰ (۴۱ساله _ دکتری) می‌گوید:

بایستی به‌منظور مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان از ظرفیت‌های سنتی اجتماعات قومی استفاده بشه و به مشارکت مردم در شناسایی و کشف جرم و تحقق رویکرد پلیس جامعه‌محور بیشتر توجه بشه.

مورد ۳۱ (۳۷ساله _ دکتری) می‌گوید:

جلب همکاری و اعتماد کسبه و معتمدین محلی در تحقق اهداف پلیس نقش مهمی داره.

اختیارات پلیس در قانون و اصلاح قوانین مرتبط با این حوزه می‌تواند در کاهش وقوع جرائم خشن اثرگذار باشد.

مورد ۲۸ (۴۲ساله - لیسانس) می‌گوید:

به‌منظور مقابله مؤثر با جرائم خشن بایستی اختیارات قضائی پلیس افزایش پیدا کنه و ظرفیت قانونی آنان در راستای مقابله با جرائم تقویت بشه.

مورد ۲۹ (۳۵ساله - کارشناسی ارشد) می‌گوید:

قانون به‌کارگیری سلاح بایستی اصلاح بشه تا مأمور قانون بتونه از خودش دفاع کنه ... افزایش اختیارات پلیس در برخورد با مجرمین خشن لازم و ضروریه.

تقویت امکانات و تجهیزات پلیسی

یافته‌های تحقیق نشان داد که تقویت امکانات و تجهیزات پلیسی از دیگر استراتژی‌های مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان است. دسترسی پلیس به مجموعه‌ای از امکانات، داده‌ها، تجهیزات و آزمایشگاه‌ها می‌تواند نقش مهمی در ارتقای کیفیت اقدامات پلیس در کشف جرم و مقابله با آن داشته باشد (قنبری، ۱۴۰۰: ۷). تأکید مصاحبه‌شوندگان بر مفاهیمی چون مجهز کردن پلیس به سامانه‌های به‌روز امنیتی، افزایش نیرو و امکانات پلیس، تقویت تجهیزات اداری پلیس (خودرو، ماشین، کامپیوتر)، تقویت اتاق بازجویی متناسب با روش‌های جدید سرقت، توجه به امکانات لجستیکی، تقویت تجهیزات و فناوری، تقویت امکانات سیستمی و فنی در زمینه شناسایی سارقین حاکی از اهمیت این سازه است.

مورد ۵ (۳۷ساله - لیسانس حقوق) در این زمینه می‌گوید:

افزایش نیرو و امکانات پلیس می‌تونه خیلی مؤثر باشه

...

مورد ۴ (۲۶ساله - فوق دیپلم ریاضی):

از نظر من مجهز کردن عوامل انتظامی در راستای گشت‌زنی مؤثر و مفید و افزایش نیروی انسانی در این زمینه خیلی مهمه ....

تخصص‌گرایی و شایسته‌سالاری در جذب نیرو

یافته‌های پژوهش نشان داد که بین تخصص‌گرایی و شایسته‌سالاری در جذب نیرو و ... و مقابله با سرقت‌های

انتظامی، شهرداری، اداره برق، بهزیستی و ستاد مبارزه با مواد مخدر، افزایش همکاری پلیس با دستگاه‌های اجرایی و مردم ... می‌تواند نقش مهمی در مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان داشته باشد.

مورد ۱ (۴۰ساله _ فوق دیپلم علوم انتظامی):

به نظرم در مقابله با جرائم، همکاری کلیه ادارات و سازمان‌های مرتبط با نیروی انتظامی خیلی مهمه؛ چون در نگاه اول بیشتر از همه نیروی انتظامی را مقصر می‌دانم، ولی اگر اداره برق در بحث روشنایی معابر، پارک‌ها، شهرداری در بحث نصب دروین‌های مداربسته، بهزیستی در سازمان‌دهی معتادان، ستاد مبارزه با مواد مخدر در مبارزه با مواد مخدر کارشنان را به‌نحو احسن انجام دهند، جلوی وقوع جرم گرفته می‌شه.

مورد ۱۹ (۵۲ساله _ کارشناسی ارشد):

تقویت همکاری پلیس با مخابرات، شناسایی و ردیابی موبایل توسط کارشناسان مخابرات بدون نیاز به مجوز قضائی و... می‌تونه به مقابله مؤثر کمک کنه.

کاهش میزان فقر و نابرابری‌های اجتماعی

به‌طورکلی، در هر جامعه‌ای افزایش نرخ فقر و نابرابری باعث افزایش نرخ سرقت می‌شود. در شرایط نابرابری، منافع و منابع به‌صورت عادلانه توزیع نمی‌شود و این امر به شکاف طبقاتی، احساس محرومیت نسبی و درنهایت باعث وقوع جرائم خشن اعم از سرقت و... منجر می‌شود (کیان‌پور و همکاران، ۱۴۰۲: ۸۲). مصاحبه‌شوندگان تصریح کرده‌اند که توزیع عادلانه درآمد، توزیع عادلانه فرصت‌ها در جامعه، مقابله با فقر و محرومیت‌زدایی در مناطق کم‌برخوردار، کاهش فاصله طبقاتی در استان و به یک معنا کاهش میزان فقر و نابرابری‌های اجتماعی باعث کاهش میزان سرقت‌های خشن در استان خوزستان می‌شود. از منظر خبرگان کاهش فقر و نابرابری اجتماعی از دیگر راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان است.

مورد ۲۲ (۳۶ساله _ کارشناسی ارشد):

به نظرم کاهش فقر و نابرابری‌های اقتصادی اجتماعی

مسئول‌سازی دستگاه‌های اجرایی متولی در مقابله با جرائم خشن

یافته‌های مصاحبه نشان داد که مسئول‌سازی دستگاه‌های اجرایی متولی نقش مهمی در مقابله با جرائم خشن در استان خوزستان دارد. از نظر مصاحبه‌شوندگان نقش آفرینی مؤثر نهادهای مسئول در مقابله با جرائم خشن مثل آموزش و پرورش، صداوسیما، فرهنگ و ارشاد اسلامی، توسعه مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها در راستای کاهش محرومیت و عمل به وظایف سازمانی توسط سازمان‌های متولی، در امر مقابله با جرائم خشن به‌خصوص سرقت به عنف و مسلحانه در استان خوزستان خیلی مهم و کلیدی است.

مورد ۲ (۴۶ساله _ کارشناسی ارشد):

به نظرم در کاهش جرم و ایجاد امنیت، سایر سازمان‌های متولی از جمله آموزش و پرورش استان، صداوسیما، اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی، شهرداری‌ها و... بایستی به وظایف قانونی خود مسئولانه عمل نمایند.

تقویت همکاری بین بخشی و روابط شبکه‌ای پلیس

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد تقویت همکاری بین‌بخشی و روابط شبکه‌ای پلیس با دستگاه‌های اجرایی از دیگر استراتژی‌های مقابله با جرائم خشن در استان خوزستان است. امروزه مقابله با جرائم خشن فقط با نیروی پلیس و نصب دروین‌های مداربسته و... امکان‌پذیر نیست و نیاز به همکاری بین‌بخشی دارد و مسئولیت‌پذیری سازمان‌ها و نهادهای متولی می‌تواند به کارایی پلیس در مقابله با جرائم خشن کمک کند. در رویکرد پلیس جامعه‌محور هم، پلیس خود را بخشی از جامعه می‌داند و تلاش می‌کند با جلب و همکاری سایر اقشار اجتماعی به پیشگیری و مقابله با جرائم بپردازد (مجبی و همکاران، ۱۴۰۰: ۴۴). مصاحبه‌شوندگان تصریح کرده‌اند که تعامل بیشتر دستگاه قضائی با پلیس، تقویت روابط پلیس با مخابرات در امر مقابله با جرائم خشن، افزایش ارتباط آنلاین پلیس و دادگاه، لزوم همکاری کلیه سازمان‌های مرتبط با نیروی

سرقت‌های خشن در استان خوزستان در گرو مهار راه‌های ورود سلاح به کشور، مقابله با اعتیاد و ایجاد قاطعیت در برخورد نیروهای قوه قضائیه است.

مورد ۲۹ (۳۵ساله _ کارشناسی ارشد):

به نظرم وضع قوانین پیشگیرانه حمل و نگهداری سلاح و اجرای قاطعانه آن در استان توسط نهادهای متولی و جلوگیری از حمل هرگونه سلاح گرم توسط شهروندان و جمع‌آوری آن می‌تونه در این زمینه مؤثر باشه.

مدل‌سازی معادلات ساختاری تفسیری راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان

در این پژوهش به‌منظور رتبه‌بندی راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان از مدل‌سازی ساختاری تفسیری و نرم‌افزار میک‌مک استفاده شد. به این نحو که راهبردهای مقابله با سرقت‌های خشن در مرحله اول مدل‌سازی از منظر خبرگان شناسایی شد و بعد از شناسایی راهبردها ماتریس 18×18 تشکیل شد و راهبردهای شناسایی شده برای امتیازدهی در اختیار خبرگان قرار گرفت. انجمن خبرگان عدم تأثیر را با نمره صفر، میزان اهمیت یا تأثیر کم را با نمره یک، تأثیر متوسط را با نمره دو و تأثیر یا اهمیت زیاد را با نمره سه مشخص کردند. بعد از امتیازدهی فرم‌های ماتریس برای رتبه‌بندی و محاسبه ماتریس اثرات مستقیم وارد نرم‌افزار میک‌مک شد. در ادامه در قالب جدول ۲ به ویژگی‌های ماتریس اشاره می‌شود. در تحقیق حاضر میزان پرشدگی ماتریس $93/82$ درصد است. یعنی در مجموع 304 خانه از ماتریس برابر $93/82$ درصد از کل ارزیابی‌ها بر یکدیگر تأثیر داشتند که وضعیت پیچیده روابط بین متغیرهای شناسایی شده را نشان می‌دهد؛ بنابراین، ماتریس بعد از دو بار چرخش داده‌ای از مطلوبیت، بهینگی و روایی زیادی برخوردار بوده است. شایان ذکر است در ماتریس تقاطع جمع اعداد سطرهای هر عامل به‌عنوان میزان تأثیرگذاری و جمع ستونی هر عامل میزان تأثیرپذیری آن را از عوامل دیگر نشان می‌دهد (بهشتی و زالی، ۱۳۹۰: ۵۰-۵۱).

در استان خوزستان، اشتغال‌زایی مهم‌ترین راهکار مقابله با جرائم خشن در استان است.

مورد ۲۹ (۳۵ساله _ کارشناسی ارشد):

در استان خوزستان به‌خصوص در مناطق محروم بایستی در راستای کاهش جرائم به برنامه‌های مبارزه با فقر و محرومیت‌زایی و اشتغال‌زایی بیشتر توجه بشه.

حمایت اقتصادی و اجتماعی از زندانیان جرائم غیرعمد بعد از آزادی

حمایت اجتماعی، شبکه‌ای اجتماعی است که برای شخص، منابع روان‌شناختی توجه‌برانگیزی را فراهم می‌کند تا وی بتواند با موقعیت استرس‌زای زندگی و مشکلات روزانه کنار آید. حمایت عاطفی، حمایت اطلاعاتی و حمایت ابزاری از ابعاد مهم حمایت اجتماعی است (خداپناهی و همکاران، ۱۳۸۹). تدقیق در یافته‌های مصاحبه نشان داد که ترویج فرهنگ حمایت از زندانیان در جامعه، حمایت اجتماعی و دولتی از زندانیان بعد از آزادی و به یک معنا حمایت اقتصادی و اجتماعی از زندانیان جرائم غیرعمد بعد از آزادی نقش مهمی در کاهش جرائم خشن استان خوزستان دارد.

مورد ۷ (۳۳ساله _ دکتری):

توانمندسازی اقتصادی - اجتماعی سارقان در زندان با همکاری دانشگاه‌ها و آموزش روش‌های بهنجار زندگی به زندانیان از طریق روان‌شناسان و... از نظر من خیلی مهمه.

پیشگیری و مقابله با ورود سلاح به کشور و اجرای دقیق قوانین حمل و نگهداری سلاح

مصاحبه‌شوندگان بر این باورند که پیشگیری و مقابله با ورود سلاح به کشور و اجرای دقیق قوانین حمل و نگهداری سلاح از دیگر استراتژی‌های مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان است. از منظر آنان مهار راه‌های ورود سلاح به کشور، جمع‌آوری سلاح و مهمات از شهروندان، اجرای دقیق و سخت‌گیرانه قانون حمل و نگهداری سلاح توسط مسئولان می‌تواند به مقابله مؤثر با سرقت‌های خشن کمک کند.

مورد ۲۲ (۳۶ساله _ کارشناسی ارشد) می‌گوید: مقابله با

جدول ۳- ویژگی‌های ماتریس

Table 3- Characteristics of the matrix

اندازه ماتریس	تعداد تکرار	تعداد صفر (عدم رابطه)	تعداد ۱ (رابطه ضعیف)	تعداد ۲ (رابطه متوسط)	تعداد ۳ (رابطه قوی)	جمع	میزان پرشدگی ^۱ ماتریس
۱۸*۱۸	۲	۲۰	۴۲	۲۱۸	۴۴	۳۰۴	۹۳/۸۲

^۱ Fill rate

چهارم)؛ ۵. پیشگیری و مقابله با ورود سلاح به کشور (رتبه پنجم)؛ ۶. آموزش و آگاه‌سازی شهروندان (رتبه ششم)؛ ۷. تقویت همکاری بین‌بخشی و روابط شبکه‌ای پلیس با سایر سازمان‌ها (رتبه هفتم)؛ ۸. حمایت اقتصادی- اجتماعی از زندانیان بعد از آزادی (رتبه هشتم)؛ ۹. آموزش روش‌های جدید مقابله با سرقت‌های خشن به پلیس (رتبه نهم)؛ ۱۰. تقویت امکانات و تجهیزات پلیسی (رتبه دهم).

نتایج تحلیل ساختاری با استفاده از نرم‌افزار MICMAC نشان داد که به ترتیب ده راهکار کلیدی و مهم برای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان به شرح زیر است:
 ۱. پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر (رتبه اول)؛ ۲. توانمندسازی اقتصادی و روانی پلیس (رتبه دوم)؛ ۳. تقویت نظارت‌های محسوس و نامحسوس در مناطق جرم‌خیز (رتبه سوم)؛ ۴. برخورد قاطعانه قوه قضائیه با مجرمان (رتبه

جدول ۴- لیست عوامل کلیدی تأثیرگذار (مستقیم)

Table 4- List of key influencing factors (Direct)

رتبه	عوامل‌ها	تأثیرگذاری مستقیم ^۱ (در هزار)
۱	پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر	۶۵۵
۲	توانمندسازی اقتصادی و روانی پلیس	۶۳۹
۳	تقویت نظارت‌های محسوس و نامحسوس در مناطق جرم‌خیز	۶۳۹
۴	برخورد قاطعانه قوه قضائیه با مجرمان	۶۰۶
۵	پیشگیری و مقابله با ورود سلاح به کشور	۶۰۶
۶	آموزش و آگاه‌سازی شهروندان	۵۷۳
۷	تقویت همکاری بین‌بخشی و روابط شبکه‌ای پلیس با سایر سازمان‌ها	۵۷۳
۸	حمایت اقتصادی- اجتماعی از زندانیان بعد از آزادی	۵۷۳
۹	آموزش روش‌های جدید مقابله با سرقت‌های خشن به پلیس	۵۵۷
۱۰	تقویت امکانات و تجهیزات پلیسی	۵۴۰
۱۱	طراحی و برنامه‌ریزی مناسب شهری	۵۴۰
۱۲	کاهش میزان فقر و نابرابری اجتماعی	۵۴۰
۱۳	افزایش اختیارات پلیس در قانون و اصلاح قوانین مرتبط با این حوزه	۵۲۴
۱۴	جلب مشارکت‌های مردمی در مقابله با جرائم خشن	۵۲۴
۱۵	مسئول‌سازی دستگاه‌های اجرایی متولی در مقابله با جرائم خشن	۵۰۸
۱۶	دسترسی آسان و سریع به سامانه‌ها	۴۷۵
۱۷	تخصیص‌گرایی و شایسته‌سالاری در جذب نیرو	۴۵۹
۱۸	اشتغال‌زایی	۴۴۲

^۱ Direct influence

سرقت‌های خشن به پلیس، تقویت امکانات و تجهیزات پلیسی که در نقشه پراکندگی متغیرها (شکل ۱) در بالای نمودار قرار گرفته اند؛ نقش مهمی در مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان دارند. به یک معنا، نقشه پراکندگی متغیرها در نرم افزار میک مک نشان می‌دهد که متغیرهای فوق‌الذکر (که در بالای نمودار قرار دارند) نقش مهمی در مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان دارند.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که متغیرهایی چون پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر، توانمندسازی اقتصادی و روانی پلیس، تقویت نظارت‌های محسوس و نامحسوس در مناطق جرم خیز، برخورد قاطعانه قوه قضائیه با مجرمان، پیشگیری و مقابله با ورود سلاح به کشور، آموزش و آگاه‌سازی شهروندان، تقویت همکاری بین‌بخشی و روابط شبکه‌ای پلیس با سایر سازمان‌ها حمایت اقتصادی-اجتماعی از زندانیان بعد از آزادی، آموزش روش‌های جدید مقابله با

شکل ۱- پراکندگی متغیرها و جایگاه آنها در نقشه تأثیرگذاری-تأثیرپذیری

Fig 1- The distribution of variables and their position in the influence-dependence map

بحث و نتیجه

در هر جامعه‌ای شیوع جرائم خشونت‌بار مثل سرقت‌های خشن هزینه‌های چشمگیری را برای جوامع و افراد ایجاد می‌کند و نیاز به واکنش فوری و همکاری همه نهادهای متولی دارد. شناسایی و رتبه‌بندی راهکارهای مقابله با سرقت‌های خشن با همکاری و هم‌افزایی نهادهای مسئول می‌تواند در اتخاذ مشی علمی در مقابله با جرائم خشن و افزایش کارایی و اثربخشی پلیس در مقابله با جرائم خشن کمک کند؛ براین اساس، هدف اصلی پژوهش حاضر شناسایی راهکارهای مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان با تأکید بر مدل‌سازی ساختاری تفسیری است. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که مقابله با جرائم خشن در گرو توجه به استراتژی‌هایی است؛ همچون: برخورد قاطعانه قوه قضائیه با مجرمین سرقت به عنف و خشن، دسترسی آسان و سریع به سامانه‌های لازم برای کشف جرم، آموزش روش‌های جدید مقابله با سرقت‌های خشن به پلیس، طراحی و برنامه‌ریزی مناسب شهری، تقویت همکاری بین‌بخشی و روابط شبکه‌ای پلیس با دستگاه‌های اجرایی در مقابله با جرائم خشن، اشتغال‌زایی، افزایش اختیارات پلیس در قانون و اصلاح قوانین مرتبط با این حوزه، توانمندسازی اقتصادی و روانی پلیس، آموزش و آگاه‌سازی شهروندان (از طریق صداوسیما)، تقویت نظارت‌های محسوس و نامحسوس در مناطق جرم‌خیز، تقویت امکانات و تجهیزات پلیسی، تخصص‌گرایی و شایسته‌سالاری در جذب نیرو، جلب مشارکت‌های مردمی در مقابله با جرائم خشن، مسئول‌سازی دستگاه‌های اجرایی متولی در مقابله با جرائم خشن. همچنین رتبه‌بندی یافته‌های تحلیلی تحقیق حاضر با استفاده از نرم‌افزار میک‌مک نشان داد که از منظر خبرگان این مؤلفه‌ها مهم‌ترین راهکار مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان است که به ترتیب عبارت‌اند از: ۱. پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر (رتبه اول)؛ ۲. توانمندسازی اقتصادی و روانی پلیس (رتبه دوم)؛ ۳. تقویت نظارت‌های محسوس و نامحسوس در مناطق جرم‌خیز

(رتبه سوم)؛ ۴. برخورد قاطعانه قوه قضائیه با مجرمان (رتبه چهارم)؛ ۵. پیشگیری و مقابله با ورود سلاح به کشور (رتبه پنجم)؛ ۶. آموزش و آگاه‌سازی شهروندان (رتبه ششم)؛ ۷. تقویت همکاری بین‌بخشی و روابط شبکه‌ای پلیس با سایر سازمان‌ها (رتبه هفتم)؛ ۸. حمایت اقتصادی-اجتماعی از زندانیان بعد از آزادی (رتبه هشتم)؛ ۹. آموزش روش‌های جدید مقابله با سرقت‌های خشن به پلیس (رتبه نهم)؛ ۱۰. تقویت امکانات و تجهیزات پلیسی (رتبه دهم). در این ارتباط مدل سنتی یا محافظه کارانه مقابله با جرائم بر این نکته تأکید دارد که راه‌حل مبارزه و پیشگیری از جرم، افزایش هزینه‌ها و کاهش فرصت ارتکاب جرم و افزایش احتمال شناسایی مجرمان است و بایستی بر حوزه عمومی از طریق گشت‌های منظم پلیسی، نصب دوربین مداربسته، سخت‌سازی هدف و ... نظارت شود. نتایج پژوهش حاضر با محتوای مدل سنتی مقابله با جرم و یافته‌های پژوهش آگواکه و همکاران (2023)، فوندویلا و همکاران (2021)، اسمیت و همکاران (2024)، وروایی و همکاران (۱۳۹۸)، گراوند و دلاور (۱۳۹۹)، مرشدی (۱۳۹۵) همسو بوده است. همچنین، واکاوی محتوای مدل رادیکال یا تضاد پیشگیری از جرم نشان داد که جرائم خشن محصول نابرابری‌های اجتماعی ساختاری است و این مدل به جای کنترل جرم برای شرایط ساختاری و تواناسازی چندبعدی تأکید می‌کند؛ در این ارتباط رویکرد کاهش خشونت اجتماع‌محور نیز راهکار مقابله قاطعانه با جرائم خشن مثل سرقت را در جلب مشارکت‌های مردمی و اجرای قاطعانه و دقیق قانون و عدالت در جامعه جست‌وجو می‌کند. همسو با محتوای تئوری‌های فوق‌الذکر نتایج پژوهش حاضر نشان داد که اشتغال‌زایی، کاهش نابرابری‌های اقتصادی-اجتماعی جلب مشارکت‌های مردمی، برخورد قاطعانه قوه قضائیه، تقویت همکاری بین‌بخشی و روابط شبکه‌ای پلیس با سایر سازمان‌ها و حمایت اقتصادی-اجتماعی از زندانیان بعد از آزادی نقش مهمی در مقابله با جرائم خشن دارد؛ بنابراین، نتایج پژوهش حاضر محتوای تئوری‌های فوق و نتایج

سلاح به استان؛ ۴. توجه به اشتغال‌زایی و بهبود فضای کسب‌وکار در استان خوزستان و حمایت از اشتغال پایدار زندانیان جرائم غیر عمد؛ ۵. پیشگیری از شیوع اعتیاد به مواد مخدر در بین جوانان و... از طریق آموزش و آگاه‌سازی و توجه به اوقات فراغت جوانان؛ ۶. توسعه روابط شبکه‌ای پلیس با سایر سازمان‌های متولی از طریق تنظیم تفاهم‌نامه‌های همکاری و برون‌سپاری بخشی از مأموریت‌ها در چارچوب قانون..

تقدیر و تشکر

این مقاله با حمایت معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز و دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان خوزستان در قالب طرح فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت تدوین شده است.

منابع فارسی

اخوان، پ. و ایمانی، س. (۱۳۹۴). بررسی و تبیین عوامل مؤثر بر اشتراک دانش با استفاده از نظریه داده‌بنیاد و با بهره‌گیری از تکنیک دیمتل - آی. اس. ام فازی. *پژوهش‌های مدیریت اطلاعات*، ۳۲(۱)، ۹۳-۱۱۲.

10.35050/JIPM010.2016.021

بهشتی، م.ب. و زالی، ن. (۱۳۹۰). شناسایی عوامل کلیدی توسعه منطقه‌ای با رویکرد برنامه‌ریزی بر پایه سناریو، مطالعه موردی استان آذربایجان شرقی. *برنامه‌ریزی و آمایش فضایی*، ۱۵(۱)، ۴۱-۶۳.

<https://hsmmp.modares.ac.ir/article-21-5418-fa.html>

بوداچی، ع. (۱۴۰۲). مدل‌سازی ساختاری عوامل اقتصادی- اجتماعی مؤثر بر سرقت‌های خشن در استان خوزستان، *علوم اجتماعی فردوسی مشهد*، ۲۰(۳)، ۲۱۳-۲۴۶.

https://jm.um.ac.ir/article_44429.html

حاتمی، س. و دستار، ح. (۱۳۹۰). تبیین نقش یادگیری در بهره‌وری نیروی انسانی از طریق توانمندسازی. *پژوهش‌های مدیریت منابع انسانی دانشگاه امام حسین (ع)*، ۴(۱)، ۲۷-

<https://ensani.ir/fa/article/347951/> . ۵۳

پژوهش متسوکاو و تاتسوکوی (2018)، عامری (۱۳۹۵)، ماستی^۱ (2016) همسو بوده است. یافته‌های مصاحبه نشان داد که طراحی و برنامه‌ریزی مناسب شهری نقش مهمی در مقابله با جرائم خشن دارد؛ در این ارتباط نیومن در تئوری فضای قابل دفاع بر نظارت طبیعی بر محله‌ها تأکید دارد. وی تصریح کرده است که خلق فضاهای قابل دفاع شهری با ویژگی‌هایی چون تراکم کم، محیط با غلبه فضای مسکونی با محدودیت دسترسی می‌تواند به کاهش سرقت‌های خشن کمک کند. همسو با یافته‌های پژوهش حاضر رویکرد پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی نیز بر کاهش وقوع جرم و خشونت از طریق طراحی مناسب شهری و استفاده منطقی از محیط اثر دارد؛ بنابراین، یافته‌های پژوهش حاضر با محتوای تئوری‌های فوق‌الذکر و نتایج پژوهش هی و زنگ (2021) همسو و قابل کاربرد در جامعه آماری بررسی شده است. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که توانمندسازی اقتصادی و روانی پلیس (رتبه دوم) یکی از استراتژی‌های مهم در مقابله با سرقت‌های خشن است؛ در این ارتباط رایت و اندرسون بر این باور هستند که توانمندسازی فرایند راهنمایی و ایجاد مهارت‌های لازم برای نیروی انسانی به‌منظور تصمیم‌گیری مستقلانه در چارچوب فرهنگ و فرایند سازمانی است؛ بنابراین، یافته‌های این پژوهش همسو با محتوای تئوری رایت و اندرسون است. همسو با این یافته نتایج پژوهش متسوکاو و تاتسوکوی (2018) نشان داد که توانمندسازی نقش مهمی در جلوگیری از جرائم و افزایش احساس امنیت دارد. در پایان براساس یافته‌های تحقیق به‌منظور مقابله با سرقت‌های خشن در استان خوزستان این موارد پیشنهاد می‌شود: ۱. توجه به توانمندسازی روانی و اقتصادی پلیس از طریق توجه به رفاه مادی و غیرمادی پلیس و برگزاری دوره‌های آموزشی انگیزشی؛ ۲. ترویج نظارت‌های همگانی، گشت‌های منظم پلیسی و نصب دوربین‌های مداربسته در مناطق جرم‌خیز؛ ۳. برخورد قاطعانه قوه قضائیه با مجرمان و نظارت همه‌جانبه بر مرزها و پیشگیری از ورود

¹ Massetti

- خداپناهی، م. ک؛ صدق‌پور، ب؛ اصغری، آ؛ حریرچی، ا. و کتیباپی، ز (۱۳۸۹). روابط ساختاری بین حمایت اجتماعی و امیدواری در بیماران مبتلا به سرطان. *روان‌شناسی*، ۵۵(۳)، ۲۸۴-۲۹۸. <http://ensani.ir/fa/article/229405>
- دژبخش، ی. (۱۳۹۵). *بررسی اصول معماری، شهرسازی و طراحی در پیشگیری از وقوع جرائم*. چهارمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی، سن پترزبورگ-روسیه، ۱-۱۲. <https://www.sid.ir/paper/867891/fa>
- ظهوریان پردل، م؛ کشتکار، ل. و مریدی، و. (۱۳۹۵). *جغرافیای جرم کلان‌شهر اهواز*. تراوا.
- عبدالرحمانی، ر. و ایاجر، ح. (۱۳۹۸). راهبردهای اجتماعی-ارتباطی پلیس برای مقابله با جرائم خشن. *مطالعات راهبردی ناجا*، ۴(۱۲)، ۷۷-۱۱۳. http://ssj.jrl.police.ir/article_93043.html?lang=en
- عبدالرحمانی، ر؛ داودی دهقانی، ا. و درویشی، ر. (۱۴۰۲). عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر جرائم خشن و راهکارهای پیشگیرانه در استان خوزستان. *مطالعات راهبردی ناجا*، ۸(۴)، ۱۲۹-۱۵۸. http://ssj.jrl.police.ir/article_102628.html?lang=en
- عبداله‌زاده‌فرد، ع.ا. و خسروی، ر. (۱۳۹۶). نقش کاهش فرصت جرم در ارتقای امنیت محله‌های شهری با استفاده از رویکرد مکانی (مطالعه موردی: محله‌های سعدی و کوشک میدان، شهر شیراز). *برنامه‌ریزی منطقه‌ای*، ۷(۲۸)، ۱۹۱-۲۰۰. https://jzpm.marvdasht.iau.ir/article_2541.html?lang=en
- عشایری، ط. و نامین، ف. (۱۳۹۸). فراتحلیل عوامل مؤثر بر پیشگیری از وقوع جرم. *پژوهش‌های مدیریت انتظامی*، ۱۴(۱)، ۳۴-۵۴. http://pmsq.jrl.police.ir/article_20354.html?lang=en
- عامری، م. ع. (۱۳۹۵). ارائه الگوی مطلوب پیشگیری انتظامی از جرم با رویکرد جامعه‌محوری پلیس. *انتظام اجتماعی*، ۸(۲)، ۶۵-۸۴. http://sopra.jrl.police.ir/article_58999.html?lang=en
- قاسمی، م. و علی‌پور، ح. ر. (۱۳۹۳). تأثیر اتخاذ تدابیر پیشگیرانه وضعی بر وقوع سرقت از اماکن. *پژوهش‌های اطلاعاتی و جنجایی*، ۹(۴)، ۵۱-۷۲.
- قنبری، م. (۱۴۰۰). تأثیر فناوری در ارائه الگوی کشف جرم با تأکید بر اقدامات پلیس هوشمند. *کارآگاه*، ۱۵(۵۵)، ۱-۱۹. http://det.jrl.police.ir/article_96708.html?lang=en
- کیان‌پور، س.؛ فرهنگ، ا.ع. و حاجیان، م. (۱۴۰۲). تأثیرگذاری تورم و نابرابری اقتصادی در افزایش جرم سرقت (رهیافت کاپیولا). *دانشنامه حقوق اقتصادی*، ۳۰(۲۴)، ۷۹-۹۶. <https://doi.org/10.22067/economlaw.2024.84999.1323>
- گراوند، ه. و دلاور، ع. (۱۳۹۹). فراتحلیل تحقیقات مرتبط با عوامل مؤثر بر سرقت و راهکارهای پیشگیری از آن در کلان‌شهر تهران در طول سال‌های ۸۵-۹۶. *مسائل اجتماعی ایران*، ۱۱(۲)، ۲۹۱-۳۲۰. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.24766933.1399.11.2.7.8>
- محبی، ع.؛ نایب‌پور، م.؛ امیری، ع.ر. و ابراهیم‌زاده، ع. (۱۴۰۰). ارائه الگوی مشارکت‌های مردمی در مدیریت انتظامی پیشگیری از جرم. *نظم و امنیت اجتماعی*، ۱۴(۳)، ۳۱-۸۱. <https://doi.org/10.22034/osra.2021.210128.1441>
- محمدی جویینی، ا.؛ شریفی طرازکوهی، ح. و بارانی، م. (۱۴۰۰). وظایف و اختیارات ناجا در پرتو دکترین امنیت انسانی. *حقوقی*، ۱۵(۱۱۶)، ۳۰۹-۳۳۳. <https://doi.org/10.22106/jlj.2021.131056.3539>
- مدبر، ل. و چوبانی رستمی، م. (۱۳۸۹). پیشگیری اجتماعی از جرائم زنان و دختران با تأکید بر نقش تعاملی پلیس زن در آن. *پلیس زن*، ۴(۱۳)، ۱۰۱-۱۳۱. <https://www.sid.ir/paper/132751/fa>
- مرادی، ع. و غفاری، د. (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین کنترل‌کننده‌های رسمی و نگرش افراد به جرم (مورد مطالعه: شهر کرمانشاه). *مطالعات جامعه‌شناختی شهری*، ۱۷(۲۳)، ۱۳۳-۱۵۸. [file:///C:/Users/user/Downloads/Article%20\(21\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/Article%20(21).pdf)
- شیانی، م. (۱۳۸۴). فقر، محرومیت شهروندی در ایران. *رفاه اجتماعی*، ۵(۱۸)، ۶۳-۹۹. <http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-۹۹-۶۳-۱۸.html>
- مرشدی، م. (۱۳۹۵). بررسی شیوه‌های مؤثر پیشگیری وضعی از سرقت به عنف. *پژوهش‌های اطلاعاتی و جنجایی*، ۱۱(۴)، ۱۳۷-۱۶۰. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.17359367.1395.11.44.7.6>

- University of Mashhad Journal of Social Sciences*, 20(3), 213-246. [In Persian]
https://jm.um.ac.ir/article_44429.html
- Cai, Y., & Xia, C. (2018). Interpretive structural analysis of interrelationships among the elements of characteristic agriculture development in Chinese rural poverty alleviation. *Sustainability*, 10(3), 786. <https://doi.org/10.3390/su10030786>
- Deakin, J., Smithson, H., Spencer, J., & Medina-Ariza, J. (2007). Taxing on the streets: Understanding the methods and process of street robbery. *Crime Prevention and Community Safety*, 9, 52-67. DOI: 10.1057/palgrave.cpcs.8150033
- Dezhbakhsh, Y. (2016). *Examining the principles of architecture, urban planning and design in crime prevention*, the 4 International Conference on Research in Science and Technology, Saint Petersburg, Russia. [In Persian]
- Etuk, G. R., & Nnam, M. U. (2018). Predictors and risk factors of armed robbery victimisation in Nigeria: An integrated theoretical perspective. *European Scientific Journal*, 14(29), 1-15. <https://doi.org/10.19044/esj.2018.v14n29p1>
- Fondevila, G., Vilalta-Perdomo, C., Pérez, M. C. G., & Cafferata, F. G. (2021). Crime deterrent effect of police stations. *Applied Geography*, 134, 102518. DOI: 10.1016/j.apgeog.2021.102518
- Gabor, T., & Normandeau, A. (1989). Preventing armed robbery through opportunity reduction: A critical analysis. *Journal of Security Administration*, 12(1), 3-18. <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/preventing-armed-robbery-through-opportunity-reduction-critical>
- Garavand, H., & Delavar, A. (2020). Meta-study of researches factors influencing theft prevention during years 85 to 96 in Tehran metropolis and related strategies. *Social Problems of Iran*, 11(2), 291-320. [In Persian]
<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.24766933.1399.11.2.7.8>
- Ghanbari, M. (2021). The impact of technology in providing a crime detection model with an emphasis on smart police actions. *Karagah*, 15(55), 1-19. [In Persian]
http://det.jrl.police.ir/article_96708.html?lang=en
- Ghasemi, M., & Alipoor, H. (2015). The effect of situational preventive measures on the burglaries. *Intelligence and Criminal Research Journal*, 9(36), 51-72. [In Persian]
http://icra.jrl.police.ir/article_18143.html?lang=en
- Govender, D. (2016). A conceptual analysis of strategies to reduce violent crimes in a democracy: A South African Perspective. *Journal of Sociology and Social Anthropology*, 7(4), 297-289. DOI: 10.1080/09766634.2016.11885729
- Hatami, S., & Dastar, H. (2012). Verifying the role of Learning in human resource productivity through
- وروایی، ا؛ ذوالفقاری، ح؛ عبادی نژاد، س.ع. و رفیعی کیا، ه. (۱۳۹۸). طراحی الگوی مدیریت پیشگیری انتظامی از تکرار جرائم (مورد مطالعه: جرم سرقت مسلحانه). *امنیت اجتماعی*، ۱۲(۱)، ۱۱۷-۱۵۰.
<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.27830977.1398.12.1.5.3>

References

- Abdolrahmani, R., Davoodi Dehaghani, E., & Darvishi, R. (2024). Social and cultural factors affecting violent crimes and preventive solutions in Khuzestan province. *Naja Strategic Studies Journal*, 8(4), 129-158. [In Persian]
http://ssj.jrl.police.ir/article_102628.html?lang=en
- Abdorrahmani, R., & Ayargar, H. (2019). Police's social-communication strategies to counter violent crimes. *Naja Strategic Studies Journal*, 4(12), 77-112. [In Persian]
http://ssj.jrl.police.ir/article_93043.html?lang=en
- Abdolahzade Fard, A., & Khosravi, R. (2017). Investigation of crime commitment opportunity decrease role in urban neighborhood's safety promotion by using positional approach (Case study: sa'adi and kooshkmeidan neighborhoods, Shiraz). *Regional Planning*, 7(28), 191-200. [In Persian]
https://jzpm.marvdasht.iau.ir/article_2541.html?lang=en
- Akhavan, P., & Imani, S. (2016). Review and determine the factors influencing knowledge sharing using grounded theory and techniques using Dematel-ISM Fuzzy. *Iranian Journal of Information Processing and Management*, 32(1), 93-122. [In Persian]
- Ameri, M. A. (2016). A favorable model of police prevention of crime with the police community oriented approach. *Journal of Social Order*, 8(2), 65-84. [In Persian]
http://sopra.jrl.police.ir/article_58999.html?lang=en
- Ashayeri, T., & Namiyan, F. (2019). Meta-analysis of factors affecting the prevention of crime. *Police Management Studies Quarterly*, 14(1), 33-54. [In Persian]
http://pmsq.jrl.police.ir/article_20354.html?lang=en
- Beheshti, M.N., & Zali, N. (2011). Analyzing the key factors of regional development with a scenario-based planning approach, the case study of East Azarbaijan province. *The Journal of Spatial Planning and Geomatics*, 15(1), 41-63. [In Persian]
- Bhattacharya, A. (2020). Analysis of the factors affecting violent crime rates in the us. *International Journal of Engineering and Management Research*, 10, 1-6. <https://doi.org/10.31033/ijemr.10.5.18>
- Boudaghi, A. (2023). Interpretive structural modeling (ISM) of socio-economic factors affecting violent robberies in khuzestan province. *Ferdowsi*

- the light of the doctrine of human security. *The Judiciary Law Journal*, 85(116), 309-333. [In Persian]
- Mohebbi, A., Nayeypoor, M., Amiri, A., & Ebrahimzadeh, A. (2021). Presenting a model of public participation in disciplinary management of crime prevention. *Quarterly of Order & Security Guards*, 14(3), 31-58. [In Persian] <https://doi.org/10.22034/osra.2021.210128.1441>.
- Moradi, A., & Ghaffari, D. (2016). Examining the relationship between official controllers and people's attitude towards crime (case study: Kermanshah city). *Quarterly Journal of Urban Sociology Studies*, 7(23), 133-158. [In Persian]
- Morshedi, M. (2016). Investigating the effective methods of situational prevention of robbery. *Intelligence and Criminal Research Quarterly*, 11(4), 137-160. [In Persian]
- Shiani, M. (2005). Poverty, deprivation, and citizenship in Iran. *Refahj*, 5(18), 63-99. [In Persian]
- Smith, M. R., Tillyer, R., & Tregle, B. (2024). Hot spots policing as part of a city-wide violent crime reduction strategy: Initial evidence from Dallas. *Journal of Criminal Justice*, 90, 102091. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2023.102091>
- Ugwuoke, C. O., Ajah, B. O., Akor, L., Ameh, S. O., Lanshima, C. A., Ngwu, E. C., ... & Nwokedi, M. (2023). Violent crimes and insecurity on Nigerian highways: A tale of travelers' trauma, nightmares and state slumber. *Heliyon*, 9(10), 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e20489>
- Vagi, K. J., Stevens, M. R., Simon, T. R., Basile, K. C., Carter, S. P., & Carter, S. L. (2018). Crime prevention through environmental design (CPTED) characteristics associated with violence and safety in middle schools. *Journal of School Health*, 88(4), 296-305. <https://doi.org/10.1111/josh.12609>
- Vervai, A., Zulfaghari, H., Ebadinejad, S.A., & Rafiee Kia, H. (2018). Designing a management model for police prevention of repeat crimes (Case of study: Crime of armed robbery). *Order & Security Research Journal*, 12(1), 117-149. [In Persian]
- White, R. (1996). Situating crime prevention: Models, methods and political perspectives. *Crime Prevention Studies*, 5, 97-113. DOI: [10.1111/josh.12609](https://doi.org/10.1111/josh.12609)
- Zahorian Pardel, M., Koshtkar, L., & Moridi, V (2015). *Crime geography of Ahvaz metropolis*. Ahvaz, Terava Press. [In Persian]
- Empowerment. *Journal of Research in Human Resources Management*, 4(1), 27-53. [In Persian]
- He, J., & Zheng, H. (2021). Prediction of crime rate in urban neighborhoods based on machine learning. *Journal of Engineering Applications of Artificial Intelligence*, 106, 104460. <https://doi.org/10.1016/j.engappai.2021.104460>
- Jiang, X., Zheng, Z., Zheng, Y., & Mao, Z. (2023). Spatiotemporal distribution and influencing factors of theft during the pre-COVID-19 and COVID-19 periods: A case study of Haining City, Zhejiang, China. *ISPRS International Journal of Geo-Information*, 12(5), 189. <https://doi.org/10.3390/ijgi12050189>
- Khodapanahi, M., Saleh Sedghpoor, B., Asghari, A., Harirchi, I., & Katibaei, J. (2010). The structural relationships between social support and hope in patients with cancer. *J psychol*, 14, 284-298 [In Persian].
- Kian Poor, S., Farhang, A. A., & Hajian, M. (2024). The influence of inflation and economic inequality in increasing the crime of theft (Copula Approach). *Encyclopedia of Economic Law Journal*, 30(24), 79-96. [In Persian] <https://doi.org/10.22067/economlaw.2024.84999.1323>
- Mahima, K. T. Y., & Ginige, T. N. D. S. (2020). Armed and partially covered face related robberies alerting system using computer vision. *Asian Journal for Convergence In Technology (AJCT)*, 6(3), 32-38. DOI: [10.33130/AJCT.2020v06i03.007](https://doi.org/10.33130/AJCT.2020v06i03.007)
- Massetti, G. M. (2016). Preventing violence among high-risk youth and communities with economic, policy, and structural strategies. *Morbidity and Mortality Weekly Report (MMWR)*, 65, 57-60. <http://dx.doi.org/10.15585/mmwr.su6501a9>
- Matsukawa, A., & Tatsuki, S. (2018). Crime prevention through community empowerment: An empirical study of social capital in Kyoto. *Japan. International Journal of Law, Crime and Justice*, 54, 89-101. <https://doi.org/10.1016/j.ijlcrj.2018.03.007>
- McManus, H. D., Engel, R. S., Cherkauskas, J. C., Light, S. C., & Shoulberg, A. M. (2020). *Street violence crime reduction strategies: A review of the evidence*. International Association of Chief of Police, University of Cincinnati Center for Police Research and Policy.
- Modabber, L., & Chobani Rostami, M. (2010). Social prevention of crimes against women and girls with an emphasis on the interactive role of female police in it. *Female Police*, 4 (13), 101-131. [In Persian]
- Mohamadi Jobeni, A., Sharifi Tarazkoochi, H., & Barani, M. (2021). Duties and power of NAJA in

